

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"KATALIKAS"
 Išleista kas ketvirtą dieną Chicago, Ill.

Kaštuoniai ant metų:
 Amerikoje.....\$2.00 | Užmarš.....\$2.50
 Proneumerata turi būti iš kalno užmokėta.

"Kataliko" spausdintuvė apsidūmė visokios knygos, konstitucijos ir t. t. Darba atlieka labai puikiai, greitai ir labai pigiai.

Užsirašydami "Kataliką" siųskit proneumeratą arba laiškus ant sekancio antrašo:

JOHN M. TANANEVICZ,
 8244 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.

KATALIKAS

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KATALIKAS"
 Published every Thursday at Chicago, Ill.
 SUBSCRIPTION \$2.00 PER YEAR.

Rates of Advertising:
 One inch once.....\$0.50
 One inch one month.....\$2.00
 One inch per year.....\$15.00
 All communications must be addressed:
JOHN M. TANANEVICZ,
 PUBLISHER
 8244 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.

→ Savaitinis Laikraštis pašveštas reikalams Lietuvių Katalikų Amerikoje. ←

No. 36 CHICAGO, ILL. 5 d. Rugėjo (September) 1907 m. Metas XI
 ENTERED AT THE CHICAGO, ILL., POST OFFICE AS SECOND CLASS MAIL MATTER

POLITISKOS ZINIOS.

Rusija.

Pasmerkimas.
 29 d. Rugpjūčio užsibaigė bėla priešai 18 ypātų apkaltintų suokalbyje ant gyvybės caro, jo dėdės ir ministerio Stolypino.

Tris apsktuosius: Niki-tenką, Simaskį-Purkiną ir Naumanovą pasmerkė pakarti. Kitus tris atrado kaltais už prigulėjimą prie suokalbio dėl nuvertimo caro valdžios. Juos nubaudė po 8 metus katogon.

Policijos Skaitlius.
 Laikraštis "Kijevskaia Misl" rašo, jog Rusijoje policija atsiranda 35.135 ypatos, ne-skaitant caro rumų sargybos ir slaptųjų agentų. Tos už-laikymas į metus atsieina 58 milijonai rublių, apart įvairų priedų. Vieni tik žandarmai kokius 12 milijonų rublių su-naikina.

Tai mat kam valdžia pini-gus išleidžia. O bado metas ir maras jai nerupi. Gal rupės tik tuomet, kuomet vargdienų bandos sustiprės ir galės prie-sai ją atsispirti su ginklu ran-kose.

Apjavimas.
 Tas buvo Mandžiurijoje, Charbino mieste.

Užamurio pasienio sargybos valdyba gavo nuo kareivių viršininko telegramą:—"Pietinės linijos reikalams išduokite 70 tukstančių rublių. P pinigų paimti atvažiuoja apiceris".

Po trijų dienų atėjo į valdy-bą apiceris ir sako:—"Ar ga-vo telegrana? Aš esmi pa-siūstas pinigų paimti".

Tuo apiceriui išduota kvi-ta į banką, kad išduotų 70 tukstančių rublių.

Banke paskaitė jam visus pinigų. 56 tukstančių apice-ris gavo poperiais, o 14 tuk-stančių sidabru.

Dabar labai pavojingas laikas, — dar gali užpulti plė-šikai. Ar negalėtumėte duoti sargybą? — kalbėjo apiceris.

Tuo buvo pašaukta 10 ka-reivių. Sidabrą sudėta į skry-nias, o popierius apiceris pasi-ėmė su savim. Atvažiuos ant stoties, apiceris paliko kareivius sergėti pinigų, o patsai kažin kur nuejo.

Kareiviai sustojo, nieko ne-leido ir sergėjo. Sergėti jie viena, antrą valanda, o apice-ris kaip nęgrįsta taip nęgrįsta. Jau ir naktis užpuolė, o kareiviai dar tebesergėti, ir nežinia, kaip ilgai būtų sergėję, kad ten-pal nebūtų pasipynęs ge-nerolas.

Kuomet kareiviai papasako-jo generolui apie tai, kas atsi-tiko, šisai tuoj suprato, kad tasai apiceris — tai paprastas apjavikas.

Subruzdito apicerio įjesko-ti, bet jo niekur nesurado; a-piceris jau buvo netoli Japo-nijos.

14 tukstančių rublių sidabrų tie patys kareiviai nuga-be-no atgal į banką, o 56 tuk-stanciai pasiliko "apicerio" ki-šeneje.

Trumposios Zinios.
 Kijave vieną rytmetį keli apsiginklavę vyrai užpuolė ant tramvajaus valdininko ir nuo jo paėmė 1.300 rublių. Vieną užpuoliką sugavo, bet pas jį pinigų nerado.

Viename kaime arti Jekate-rinburgo užpuolė keli plėšikai popą ir jį užmušė, manydami pas jį gauti pinigų.

Matušenko pakartas.
 Odesoje policija suareštavo laivo "Kniaz Potiomkin" re-

voliucionierių Matušenką ir, pagal kariško teismo nusprendimą, vargšą pakorė. Po žino-mam ant to laivo maistui, Ma-tušenko atvyko į Ameriką ir New Yorke du metu išbuvo. Jisai čia dirbo geležies liejiny-čioje. Išsiilgęs gimtinio krašto išvažiavo ir laimingai savo kaime apsigyveno, bet paskui šnipai nužūrėję pranešė poli-cijai ir jį tuojaus suareštavo. Po kelių dienų atsibuvo teis-mas ir Matušenką pakorė.

Angliški laikraščiai rašo, jog caras su savo motina labai nesutinkas, kadangi motina labai priešinga caro spiritiz-mui.

Viborge nužudytas kalėji-mo viršininkas, pulkinikas I-vanov.

Kursko gubernėj valstie-čiai degina dvarus, o taippat ir nenupjautus javus.

Odesoje vėl juodašimčiai pradėjo žyds pjauti.

Morokko.
 Arabai nei kiek nenori nu-simalstyti ir prancūzų kariume-nei nusileisti. Kelis sykius arabai užpuldino ant miesto Casablanca, bet kad prieš ka-nuolių ugni negali atsispirti, tat jau liovėsi su savo smarka-ivais.

Ispanai galutinai ir jau pradėjo eiti išvien su prancu-zais. Taip bent praneša admi-rolas Philibert.

Naujai apšauktas sultonas savo pusėn kviečia arabus ir stengiasi senąjį sultoną nuo sosto pavartyti, butent užpulti ant sostapilės Fezu.

Neramybė tenai da ilgai viešpataus, nes Europos vain-kuočiai už tą kraštą labai var-žošiai.

IS LIETUVOS.
Vilnius.

Iš tikrų šaltinių sužinojome, kad mokslo apskriečio globo-ję raštineje gauta pranešimas, kad žmonių švietimo ministe-ris ketina pavelti privatiems koms ypatomis steigti mokyk-las su keturių vyresniųjų gim-nazių klesų programa. Baigę tas mokyklas turės teisę įstoti į aukštesnes mokyklas, o taippat naudosis lengvėnėmi-sis kariuomenėje, lygiai su baigusiais vidurines valdiškas mokyklas.

Vilniaus gubernatorius ga-vo iš vidaus dalykų ministerio pranešimą, kad aukštesniųjų mokyklų mokiniai turi teisę dirbti aptiekose, kaip aptie-kos mokiniai.

Mokyklų valdžia persitikki-no, kad jaunuomenė, baigusi klesiškas gimnazijas, persilp-nai moka lotynų kalbą, todėl žmonių švietimo ministerija pranešė mokslo apskriečio glo-bėjams, kad, pradėdant nuo 1907—1908 mokslo metų, per egzamenus mokiniai gerai ga-lėtų versti tų autorių veikalus, kuriuos mokinosi VII ir VIII klesoje.

Vilniaus mokslo apskriečio globėjas leido atverti Vilniuje 7-ųjų klesų mergaičių mokykla-sioms ponioms: Šmėman, Niez-dziurovai ir Reismiller; dviems pastarosioms pastatyta sly-ga, kad skaičius mokinių kiek-vienoje klesoje nepervirsytų 40 ir kad ateinančiais metais bu-tų atverta ne daugiau, kaip 5 klesos.

Pasmerktiems Vilniuje Liepos 18 d. keturiems žmo-nėms mirties bausmė taip at-mainyta. Vieton mirties baus-mės Brazukevičiui paskirta ka-torga ligi gyvos galvos, Davi-davičiui — 20 metų katogos, Kligeriui ir Baturai — po 12 metų katogos. Olechnavičiui, kuris pirmiaus buvo pasmerk-tas 20 m. katogon, dabar lai-kas katogos sumažintas ligi 8 metų.

Vilniaus gydytojų valdybo-ję sužinojome, kad Gegužės mėnesyje šių metų Vilniuje mirė 184 vyrai ir 158 moters.

Rugpjūčio 10, 11 ir 12 d. bus armijos ir laivyno atsar-gos kareivių revizija; tokiu būdu bus pertikrinta atsargos kareivių skaičius.

Vieksniai (Kauno gub.)
 Nors žydų skerdynė, kaip "Vil. Ž." buvo rašyta, Birže-lio 21 d. nevyko, dėkavojant vietiniam klebonui, bet žmo-nės visgi nukentėjo: suareš-tuota 8 ypatos. Žydas, kurio namas buvo apšauktas, priro-dė, kad laike sumišimo pavog-ta jam iš komodos keletas de-simtų rublių pinigų ir sidabri-niai šaukštai, prie to žydai nu-rodė, kad žmonių norėta pa-degti Vieksnių miestą. Ant kiek tos skundus teisingos, nežinia, bet žmonėms prisiėsi nu-kenčėti.

Antanavas (Senap. pav.)
 Pastaruoju laiku mūsų val-sčiuje buvo labai įdomus atsi-tikimas. Liepos 6 d. Pilviš-kiuose buvo parapijos sueiga. Sueigon susirinko didelė žmo-nių minia, — tai buvo susiūn-kimas penkių valsčių: Anta-navo, Paezerių, Pilviškių, Griškabudžio ir Tamosubudžio. Sueiga buvo sušaukta dėlėi at-siskirimo kelių kaimų Anta-navo val. nuo Pilviškių para-pijos ir priskyrimo tų kaimų prie Sasnavos ir. Ir štai kas atsitiko šitame susirinkime! Mūsų p. vaitas Peckys taip puikiai pasielgė, kad mėg, an-tanavičiai, nę akių neturėjom kar dėti. Pradžioje sueigos Pilviškių val. vaitas Suopys paliepė visiems vaitams, kad jie susikauptų savo valstiečius. Mūsų vaiteliui nepatiko toks prisakymas ir pradėjo keikti ir plusti Suopį prie visos žmo-nių minios tokiais banališkais žodžiais, kuriuos neulka var-čia girti kareiviai. Reikia pa-tėmyti, kad ir p. Peckys jau buvo gerokai įsidrožęs, kad net nę pastovėti negalėjo ir turėjo laikytis už stulpo, prie kurio rėša arklūs. Puiki vieta vaitui! Už tokių p. Peckio pa-sielgimą visi labai pasipiktino, o ypac Antanavo ir Pilviškių valstiečiai; kilo triukšmas, vos ne pasidarė peštynė ir susirinkimas išsiskirstė nieko nepe-šęs. Liepos 9 d. Peckys atkėkė į raštinę persigandęs ir pasakė, kad iš jo atėmė mašną su pinigais ir raktus nuo kasos! Blogai! o čia Liepos 11 d. ir tarnysta jau reikia perduoti naujai išrinktąjam vaitui Pridotkui; taip ir surašė p. Peckys pasiteisinimą pas pa-vieto viršininką. Savo pasitei-sinime jis sako: "Grįžtu po su-sirinkimui iš Pilviškių per gi-rią vienui-vienas, 12 val. nak-tį; tik iš syk kaip išsok 5—6 vyrai ir suriks: "ruki v vierch", aš sulaukiaiu arklūs. Tuoj jie ant manęs užpuolė, ištraukė mane iš vežimo, arklūs palei-dė, atėmė mašną su pinigais ir raktus nuo kasos (suso-dsber-gatnoji kasi) ir nuejo sau į girią ir t." Matot, kaip p. Peckys moka pameluoti savo išsiteisinimui? Geriaus butų jau teisybę pasakę, kad va-ziavau girtas ir pamečiau, tai jau nebut tokių juokų. Liepos 11 d. atėjo antgal paskutinė diena Peckio! Atvažiavo virši-ninko pagelbininkas perduoti vaito tarnystą Pridotkui, bet tas neatsitiko dėlėi to, kad ne-

buvo raktų nuo kasos, o ant-ruosius raktus tegalima gauti pas kamisorių. Kamisorius gi ketina buti Liepos 13 d.; to-kiu būdu ir viršininko pagel-bininkas atidėjo perdavimą li-gi Liepos 13 d. Viršininko pag. paklausinėjo Peckio, ko-kiu būdu jį patiko nelaimė ir pradėjo šypotis, kaip teisinio-p. Peckys: jis nuolat mišo savo kalboje ir melas nelabai jam, matomai, sekėsi. Išva-žiudomas viršininko pagelb. pasakė, kad jis bus paduotas teismą. Tai kiek blėdies at-neša gėrimas! Bet ne visiems atneša ir blėdį, o p. Peckiu gėrimas padaugino tarnystos dvi dieni! ir tai jau gerai!

Alytas (Suv. gub.)
 Ant abiejų krantų Nemuno guli nedidelis miestelis, Aly-tas. Pusė miestelio priguli prie Vil. gub., o kita — prie Suval. g. Čia kalbėsiu apie ši-ą antrą. Pats miestelis men-škas ir nedidelis. Gatvės nei-sirijtos akmenimis, bet purvy-čia žmonės beveik nepajėi-si, nes miestelis stovi ant miltyno. Girtuvių miestelį žemaža. Bažnyčia maža, me-ninė; dabar ją padidino, nes bristatė beveik kita tiek, kaip buvo pirma. Giedojimai ba-žnyčioje lietuviški, nes tą apru-pino vietiniai kunigai, kurie abai myli savo gimtinį kraštą, ir prigimtą kalbą, patina šviesą ir rupestingai kariauja su gir-tucklyste. Miestelyje randasi ir išautėjusieji atzagareiviai, bet tautiškas susipratimas vis kyla augstyn.

"Macierzos" mokyklos čia dar nėra, bet lenkomanai apie ją mano.

Apylinkė Alytaus labai graži; ant Nemuno yra du di-deliu tiltu: gelžkelio ir plento. Prie paties miestelio ir visai Nemuno yra gelžkelio stotis. Prie pat miestelio prasideda šilas, kurs neišpasakytai dabi-ma tą vietą. Šalia abiejų tiltų yra puikios, gražios vietos: gi-ria ir krumai, krantai ir klo-niai!... Puikus ir saldus oras ir paukščių giedojimas prie brangiausio Nemunelio!... Užmiršti žmogus ir apie vie-tą... taip čia gražu!...

Todėl ir nedyvai, kad čia daug svečių kasmet susiva-ziuoja ir vasartriobėse gyvena; bet vasartriobės čia menkos; tai ankštos ir mažos kaimiečių pirkios su mažyčiais langais. Ateitis Alytaus didelė; už ke-lių metų čia atsiras ir mady-nės ir gražios, puikios vasar-triobės, bet ar jos bus lietuvių ir lietuviams prigulėnės?

Pakol nepervėlu, lai tur-tingi lietuviai pasirūpina čia pirkti lauką ir girią, kuri (kaip girdėjau) bus pardavinėjama.

Utena (Ukm. pav.)
 Bus jau mėnuo, kaip čia stovi 120 kareivių. Buvo jau ketinę išeiti vel į Kauną, tik nęktį keturiems kareiviams vilų ir ore besaugant mono-polį, kas žin kas su akmeniu pmdaužė langenyčių ir prany-ke. Kareiviai pasiliko Uteno-je. Nebuvo visą žiemą kareiv-ių, niekas monopolio nejudi-no o dabar tur but kam nors patiko, kad jie čia būtų ir ty-čia taip padarė.

Daugailiai (Ezerų pav.)
 Ties Garnių dvaru sulinku-sioje grincelėje gyvena senutis Edvardas Metelica su savo žmonele. Apygardejo apie

juosius nuo seniai buvo kalba-ma turtingi esą. Už praėjusią savaitę tris galvažudžiai už-puolė vieną namie pasilikusią senutę, supjaustė, subadė, iš-sinėšė apie 80 rub. ir pabėgo. Spėjama, kad kas nors iš apy-linkės tai padarė. Tačiau žveris nesusektė, nes niekas jų ir neįsiėjo.

Vizainė (Suv. gub.)
 Neperseniai išpuolė man buti Vizainėje ir ten štai ko-kiška girdejuu istorija. Vieną nedėdienį atėjo pas kleboną kiek endekų ir jam pasakė, kad lenkai sukelsią triukšmą bažnyčioje, jei išdris kunigas kada sakyti pamokslą lietuviš-ka. Toje nedėlioje pamokslu nebuvo iš kitos priežasties, bet endekai visgi gyrėsi pergazi-dę kunigus. Vizainės parapi-joje, kaip apskaito vietiniai kunigai, yra netoli 700 lietu-vių, apart to ateina iš Višty-čio, Gražiškių ir Liubovo kiek lietuvių, taip, kad ten visgi klausytojų yra ne visai maža kuopelė. Lietuviškas pamok-slas Vizainės bažnyčioje įves-tas neperseniai ir sakomas yra liuosame laike prieš sumą, ro-dos, niekam nieko nekliudo, o lenkiškas pamokslas visados buna savo laike, bet endekams tas nepatinka. Jie leidžia sa-kyti pamokslą lietuviškai tik pasibaigus visokioms lenkiš-koms pamaldoms po mišparų, nes gerai žino, kad lietuviai, atėję beveik visi iš tolimesnių kaimų, niekadoms tame laike pamokslu negalės laukti. Toks tai lenkų lietuviams prielanku-mas.

"V. Ž."

Krakiai (Kauno pav.)
 Iš 8 ant 9 dienos šio Liepos naktje nežinomas piktadarys išėmė grašines auksas iš penkių bažnyčioje esančių skarbonų (pinigų), sulaužęs arba atplė-šęs užrakinimą. Pastebėtinai daiktas, dvi iš paminėtų skar-bonų buvo zakristijoje, kurių vienok užrakinimas nesuga-dintas pasiliko, manding le-peckojo zakristijono durys ne-gerai užrakintos buvo.

Zlibiniai.
 Prie vieškeliu, ant upės kranto stovi mūsų nauja, gra-žoka išpuosta Zlibinių bažny-telė; nėra dar desimties metų, kaip jį pastatyta; gerokai prie-siejo mums privargti ją sta-tant, nes aplienkių ukininkai daugiausiai mažazemiai ir maž-turčiai. Gaila labai, kad Zli-biniuose truksta tvarkosg iedo-jimuose, giedoriai baisiai ne-žmoniška rėkia.

Gielaziai (Panev. pav.)
 Dievui dėku mūsų apilinkėj šįmet užaugo labai gražūs ja-vai (rugiai), daugelyje kaimų žmonės pradėjo pjauti 6 Lie-pos. Kalkurių kaimų ukinin-ka 20 Liepos jau subaigė ru-gius veži nu laukų į kloji-mus. (Pievos nelabai kokios buvo). Vasarojas taipogi labai gražus auga.

Viendzėdziai (Kauno gub.)
 Pas mus jau trėti metai, kaip tariasi į vienasdėzius iš-siskirstyti, ir nekaip negali su-tarti per daugumą ukininkų. Todėl dabar pas mus sunku gyventi sodžiuje, gyvuliai da-bar vasaros laike badą kenčia, reikia namie liuobti. Laukuo-sie groviųjų niekas nebekasa, nori vienas kitą prisigirdyti, o vis tai darosi iš nesupiravimo. Praėjusią žiemą buvo padarę

aių, kad geriaus susieyti dėl susitarimo, bet kai-kuriems pasigėrus, negirti nebegalėjo su jais susikalbėti. Viendzė-dziuose heseniai apsigyveno žydas, dabar vienas ant kito pyksta, kad įleidė.

"N. S."

Lietuvių skriauda Vil-niaus bažnyčiose.

Mums lietuviams Vilniaus bažnyčiose yra daroma didi skriauda ir paniekimas.

Ta skriauda yra tame, kad nei vienoje bažnyčioje, išky-rus šv. Mikalojaus bažnyčią, mėg negalime išgirsti nei evan-gelijos, nei pamokslu, nei gie-dojimų už kalboje.

Tas tiesiok mus stumia nuo bažnyčios ir gimdo mūsų vė-lęje tokius jausmus, kokių mėg savyje jausti nenorėtumėm.

Visose bažnyčiose, sumos iš-klausyti norėdami, mėg turime pasilikyti ir ant lenkiško pa-mokslu, kuris laike sumos yra sakomas.

Mėg nieko neturime prieš evangelijos skaitymą ir pa-mokslų sakymą lenkiškoje kalboje. Mažai to,—mėg dar atrandame, kad Vilniuje tas butinai turi buti visose bažny-čiose, nes Vilniuje yra daugy-bė žmonių kitos kalbos kaip lenkiškai nesuprantančių ir no-rinčių Dievo žodį savo prigim-toje kalboje girdėti.

Bet ir lietuvių, norinčių Dievo žodį bažnyčioje išgirsti savo prigimtoji kalboje, taip-pat yra nemažai. Beveik nera-site Vilniuje namų, kuriuose bent vieno žmogaus lietuviu nebutų.

Kodėl gi dvasiška apie lie-tuvius neatsimena? Kodėl jų karšto noro neuzganėdina?

Daugybę sykų lietuvių ypataiškai meldė dvasiškają Vyresnybę lietuvišką kalbą įvesti Vilniaus bažnyčiose, daugybę sykų apie tai ant po-pierio buvo paduodami prašy-mai su šimtais parašų.

Ir vis veltui!

Sykį vyresnybė atsako: "Kam jums to reikia? Juk gi turite šv. Mikalojaus bažny-čią!"

— Bet kai-kuriems mūsų — tai pertoli — atsako lietu-viai. Iš Snipiškio, arba iš Ant-kalnio iki nueis bažnyčion, tai beveik visa valanda pereina, kaip jį sugrįžimo tiek pat, tada ir nebėra kada melstis, nes mūsų šėimininkai neišleidžia bažny-čion ant ilgiaus, kaip ant dvi-jų valandų, o paskiaus reikia pietus virti, arba kitoki dar-bai apie namus atlikti.

Antrą sykį vėl Vyresnybė sako: "Palukėkite, vaikučiai, mėg be jusų prašymo tą įvesime. Nereikia, idant tas išsižiurėtų, jog mėg priversti esame tą da-ryti."

Lietuviai laukia pusę metų, metus, dvejus metus — ir vis kaip nebuvo, taip ir nėra lie-tuviškos kalbos bažnyčiose.

Arba vėl prispirta dvasiško-ji Vyresnybė lietuvių prašy-mais teisinasi tuo, kad nėra Vilniuje užtektinai kunigų, lietuviškai mokančių, — ir paskiaus vietoj dauginti toki kunigų skaičių Vilniuje, ta pati Vyresnybė lietuvius kuni-gus iš Vilniaus pašalina ir išskirsto po Baltgudiją.

Žodžiu sakant, dvasiškoji Vyresnybė nenori lietuviškos kalbos Vilniaus bažnyčiose įleisti.

Tas yra labai neteisinga. Šiandien ir svietiškoji val-džia, inums svetima, ir ta tai-kinasi prie žmonių reikalavi-mų, o čion dvasiškoji valdžia, savoji — ir tai nenori užgan-đinti brangiausių žmonių pageidavimų.

Tai labai negražu. O užganėdinti lietuvius taip lengva yra.

Reikia vien paliepti, duo-kim, kad prieš sumą būtų skaitoma lietuviškai evange-lija ir sakomas lietuviškai pa-mokslas, o po sumai kad tas-pats atsibūtų lenkiškai.

Reikia vien gero noro — o visos sunkenybės išnyks.

Kodėl gi Liepojaus bažny-čioje net keturiuos kalbose kasnėdėti esti skaitoma evan-gelija ir sakomas pamokslas: lietuviškai, lenkiškai, latviš-ka ir vokiška, o tai: prieš su-mą, po sumai, prieš mišparus ir po mišparų?

Todėl, kad žmonės to reika-lauja, o dvasiškoji valdžia tuos reikalavimus atranda teisin-gais ir juos pildo.

Tas pats dedasi Petrapily-je. Todėl tas pats gali buti ir Vilniuje.

Yra dar viena aplinkybė, kuri butinai reikalauja įvedimo Vilniaus bažnyčiose lietuviškos kalbos.

O tai — maldininkai, ku-rie laike visos vasaros desimti-mis tukstančių Vilniun ateina, idant čion prie Panėlės Šven-čiausios Aušros Vartuose pasi-melsti, taip-pat prie šv. Kazimiero ir Kalvariją aplankyti.

Maldininkai Vilniun iš toli ir su dideliu pasivėtinimu at-vykė nesikakina kokia nors viena bažnyčia — jie stengiasi jās vienas aplankyti — ir kaip tai jiems sunku ant širdies tu-ri pasidaryti, kada mato tokį savo kalbos paniekimą, ka-da jie savo kalbą negali iš-girsti nei pamokslų, nei gies-mių, nei išpažintin prieti.

Užperraui mums patiems te-ko matyti žmonių burį, pasi-rengusį ant šv. Petro bažny-čios šventoriaus pernakvoti su tuo tikslu, idant ant rytojas išpažintin šv. Petro bažnyčio-je prieti.

Norėjo, vargšai, prieti, bet nepriėjo, nes nebuvo kunigo, lietuviškai suprantančio...

Kartais atsitinka, kad dva-siškoji Valdžia, tai vienoj tai kitoj Vilniaus bažnyčioje pa-rena lietuviškus pamokslus, giesmes... bet tai vos ant ke-lių dienų, ir paskiaus vėl išti-saus metas lietuviškos kalbos tose bažnyčiose nebėgirsti...

Maldininkų, lenkiškai kal-bančių, padėjimas, jiems Vil-niun atvykus, visiška kitonis-kas: jie kiekvienoj bažnyčioj gali ir Dievo žodį savo kalbo-je išgirsti ir gali išpažintin prieti.

Tai gi teisybė reikalauja, idant ir lietuvių dvasiški rei-kalai vienodai būtų aprupin-ti.

Mėg Vilniaus gyventojai — katalikai su mažu išskirimu, visi lietuviams esame. Dėlėi įvairių priežasčių vieni pamir-šom lietuviškai ir šnekame lenkiškai, o kiti tebešnekame lietuviškai, taigi ir Vilniaus bažnyčiose turi buti vartojas-mos abidvi tos kalbos. Nei viena tų kalbų negali buti pa-niekinta.

To įvykdymas vien nuo dva-siškosios Valdžios priguli...

"V. Ž."

Savaitinis Kalendorius

Rugsėjis 1907

- 5 k. Laurino Just.
6 p. Zakarijaus.
7 s. Reginos P. Muczel.
8 N. UZG. M. P.
9 p. Georgiano Muc.
10 u. Mikalojaus Isp.
11 s. Proto Muc.

REDAKCIJOS PATEMIMAI.

Lietuvos moterij Kaune susivaižavimas, kaip rašo "Ned. Sk." busęs 23 ir 24 d. šito mėnesio. Susivaižavimo rengėjos Kauno gubernatoriui įdėvė rusiškai parašytą prašymą. Kalbama, jog gubernatoriaus maloniai prašymą priėmė ir tam užmąnyui išreiškė savo prielankumą. Susivaižavimą kadangi gali leisti tik vidaus dalykų ministeris, tad gubernatoriui minėtą prašymą ministeriui ir persiuntęs.

Popiežius Pius X šiemet Romoj buvo žadėjęs iškilmingai švęsti penkių dešimt metų jubilėjų nuo savo į kunigus įšventimto. Dabar gaunama žinia, kad iškilmingo jubilėjaus nebus, o tai todėl, kad beveik visoj Italijoj pakilo baisus kunigų ir Bažnyčios persekiojimas. Tokių baisių dabartinė Italija da kiba nemačiusi.

Italijoje ateizmas baisiai platinasi. Nėgana kad šiame laike bažnyčios priešai persekioja visur kunigus, ant klištorių užpildinėja, bet da viešai visap biuroja Dievo Vardą. Jį piktžodžiauja ir skelbia, kad jiems Dievas nebrikalingas. Jie patį save pradeda garbinti. Labai liudnas apsiereikimas. Tuotarp da girdima, jog ir valdžia tiems barbarams pataikauja.

Neseniai valdžia da susekė nekatalikiškuose vienuolynuose ir prieglaudų namuose visokius begėbybes, tad priekatalikiški laikraščiai tuojaus ta viską sumetė ant katalikų kunigų ir vienuolių ir tuokart da aršiau masonai ir visokie istai pradėjo brūzėti prieš dvasikiją. Teisybė, valdžia susekė nedorybes, bet tas nedorybes pildė nekatalikai ir nekatalikiškose įstaigose. Kas kur pasidero, tai vis ant katalikybės viskas griunama. Katalikybė jau įpratus svetimus nusizėgimus ant savo pečių kaipo didžiausią našta nekaltai vilkti.

Vilniuje susitvėrė "Dzukijos Myletojų" burelis, kuris ketina išleisti Dzukijos tarmės, padavimų, pasakų rinkinį. Rinkiniai bus iliustruojami gražesniųjų ir įdomesniųjų Dzukijos kraštų vaizdeliais, tipais ir šiaip piešinėliais. Tame dalyke šitame "K-ko" numerjį talpiname to burelio įsteigėjų atsiliepimą į visuomenę antgalviu: "Į Tautos Tardymo Myletojus".

Varšavoje išeinantis lenkų laikraštis "Przeglad Katolicki" rašo, jog Seinai susilauksią vyskupų ir juo busias neseniai konsekruotas Žitomieriaus pavyskupis Karosas. Peterburge-gi antvyskupu busias dabartinis Plocko vyskupas Vnuokskis. Kad patektų į Seimus vyskupas Karosas, lietuvius, tad lenkai vel nosis pakabiatų.

Žemaitijos vyskupas, del prasidėsiančio šiemet jubilėjaus popiežiaus 50 metų kunigties, savo vyskupijos visiuos tikintinius išleido ganytojišką gromatą, kurioje tikintčius ragina prisidėti prie to jubilėjaus apvaikšiojimo. Ragina prie maldos ir pasinoko, o ypač prie blaivybės. Minėtą gromatą savame laike išiša "Katalike" patalpysime.

Vilniuje naujai sumanyta įkurti Lietuvių amatninkų mokyklą, kurioje bus mokinama siuviimo ir kirpimo vyriskų ir moteriškų rubų, mezgimo, aptavojimo, gėlių ir džėtų dirbimo. Vaikai bus primami abiejų lyčių, be tautos skirtumo, bet tikta katalikai. Vaikai apart amatninkystės — bus mokinama skaityti, rašyti ir skaitliuoti, žinoma, viską lietuviskai.

Lietuvos laikraščiai rašo, jog baltgudžiai atstovų rinkimuose nuo lenkų endekų šalinasi, bet noriai prisirašo prie lietuvių. Kadangi baltgudžij yra daug katalikų, tad jie rusų nemyli, o su lenkais nelabai nori bičiuoliautis, tokiu budu daugina lietuvių eiles. Kiba lenkai įniršę surengs prieš lietuvius ir baltgudžius "lenkmetį."

"Saulės" išleistojas, p. Bačkaukas, sumano lietuviškų laikraščių redaktorių susivaižavimą ir tarp kitko rašo: "Išduotojas "Saulės", kaipo seniausias procauninkas, su tuom užsiims ir parengs, jaigu tik atsiras geri norai pp. Išdavėjų ir Redaktorių." ("Saulė" No. 70).

In Tautos Tardymo Myletojus.

Kaip kiekviena tauta, taip ir lietuvių tauta, dalinasi į kelias sakas, kurios skiriasi daug maža tarp savęs pagal tarmę, papročius, budą ir t. t. Todėl norint gerai pažint visą tautą, reikia pirmiausia pažinti skyrium kiekvieną jos saką.

Labiausiai skirtina nuo kitų ir beveik didžiausia iš tarp lietuvių tautos sakų, kaip pagal savo skaitlingumo, taip ir pagal užimamos vietos ploto, yra dukai. Tuo tarpu gi toji lietuvių tautos saka, jos tarmė, papročiai, jos apgyventieji Lietuvos plotai ligšiolai mažiausiai yra ištirti. O yra ten daug įdomaus, daug ypatybių, kurias reikia pažinti.

Nekalbame apie kelias kalbos ypatybes, kurios yra vienojo tik dzukų tarmėje. Dzukai turi daugybę dainų, ligšiolai neisleistų (surinktų turime ir mės apie 500 dainų), kurios, iš atžvilgio į savo raštikąjį vertybę, savo sąstatą ir dyvinas gaidas, iš atžvilgio į savo jautrumą, kurio jos yra persiunkusios, — gali buti brangiu papuošalu net daug turtingesniųjų raštijų, negu mūsų. Beto, tos dainos, kaipo nupiešiančios mums praities gyvenimą, turi istorinę vertybę.

Be dainų, kiekviena beveik vieta Dzukijoje turi savo padavimus, labai brangius iš atžvilgio į istoriją ir tautos papročius. Ne vienas gal Dzukijos padavimas gali po įkvėptą dailininko plunksna persikeisti į istabiausią veikalą.

Tie tai mūsų tautos dvasios turtai nesuriuktų, guli dirvonais, nyksta.

Supažindinimui mūsų visuomenės su turtais lietuvių tautos šakos kuri dzukais vadinasi, susitvėrė "Dzukijos myletojų" burelis žada išleisti eilę einančiųjų vienas po kito rinkinių, kur bus talpinami kaip literatikiškieji veikalai, taip to tarmės pavyzdžiai, taip ir žmonių padavimai, dainos, jų melodijos (gaidos); tie rinkiniai bus iliustruojami gražesniųjų ir įdomesniųjų Dzukijos kraštų vaizdeliais, tipais ir šiaip piešinėliais.

Taigi šaukiamės į visus tuos, kuriems brangus yra tas taip gausiai apdovanotos mūsų tautos šakos dvasiškaai turtas, į visus tuos, kurie tikrai geidžia išsiplėtojimo tardymų ant tautiskųjų mūsų dirvonų, į visus tuos šaukiamės... Ne, mės žinome, kad visi tie ateis mums į pagalbą, kiekvienas pagal savo išgalę. Rinkiniai eis sekančiais vienas paskui kitą sąsiuviniais,

nepažymėtu iš viršaus laiku, nes išėjimo laikas priklausys nuo medžiagiškojo leidėjų burelio stovio. Dėlei tos priežasties prenumeratą (pinigai) priimamą tik atskiriems sąsiuviniams. Kaina kiekvieno sąsiuvinio, iliustruoto ir turinčio 150 — 200 puslapių spaudos, drauge su prisintūmu 1 r. 20 k., be prisintūmo 1 r. Apleidus spaudą, sąsiuvinio kaina bus pakelta ligi 1 r. 50 kap.

Pasitikėdami į mūsų visuomenę, nuo kurios vien tikta laukiame parėmimo, imamės už šito mūsų darbo neturedami omenyje kokio nors separatizmo (skyrimos) arba siaurai tautiskų pažiūrų, kaip tai nekartą buvo girdima kai kuriuos kalbant, kilus ne taip dar seniai klausimui apie leidimą dzukų tarmėje laikraščio; — imamės to darbo vien tik trokšdami pasaukti prie brodro lietuvių visuomenės gyvenimo ta josios šaką, kuri ligi šiolai beveik visai nedalyvavo, arba labai mažai nedalyvavo mūsų kultūriškame gyvenime.

Mės norime, kad mūsų leidimo rinkiniai taptų dzukų judėjimo ašimi, kad juos pažadintų prie veiklaus dalyvavimo mūsų kultūriškame darbe.

Dėlo tai kreipiamės į visus mūs užjaučiančius netik dėlei medžiagiškojo parėmimo, bet ir kviezdami juos siusti mums rastiškąjį medžiagą, ypač paliečiančiąją tos mūsų tautos šakos gyvenimą, kaip tai dainų, padavimų, pasakų ir t. t.

Kad ir medžiagiškasis mūsų stovis neperstiprus, tačiau, pasitikime, kad mums prielankius žmonėms padedant, išgalėsime, nors dalyje, mūsų sumanymus įvykdiuti.

Su visais reikalais kreipties meldžiame šiuo adresu: Vilnius, Kalvarijos gatvė, No. 23, 4, V. Mickevičius.

"Dzukijos myletojų" burelio įsteigėjai: V. Mickevičius, Girų Liudas.

Korespondencijos.

Worcester, Mass.

Jaigu mės eitumėm per visas lietuvių parapijas, tai be abejonės niekur nerastum taip surisios parapijos kaip pas mus. Skaitant laikraščius tankiai tenka nutėmyti, kaip kiti lietuvių giriasi, kad turi bažnyčias su aukštais bokštai, turi klebonijas ir mokyklas, turi lietuvius vargonininkus ir kitus bažnyčios tarnus lietuvius.

Na, o su kuomi mės, Worcesteriečiai, galime kitiems pasigirti? Pas mus bažnyčia stovi lygiai su žeme, vargonininkas — airė mergina, giedojimas niekam tikęs...

Beje, mės galime dar nors su tuom pasigirti, kad šventomis dienomis tarp bažnyčios durij turime du kolektoarius, kuriuodu einančius į bažnyčią kaip nori, taip ir kamantuoją. Net Lietuvių žydėliai taip nedaro, kuomet žmonės į turgų važiuoja ir juos krašte miestelio žydėliai pasitikę pradeda gešeftmacherauti. Taip ir tuodu prie bažnyčios durij kolektoarius nuo žmonių be reikalo, o net po kelisasyk, dešimtukus lupa ir jiems vis da negauna.

Na, pas mus, lietuvius, jau tokia mada. Dėlei patvirtinimo čia nūtemjsiu nors porą man gerai žinomų, atsitikimų, kam verti tų kolektoarių (rinkėjų) darbai. Perna į mūsų miestą atvyko iš Pensylvanijos nekursai žmogelis su didele šeimyna. Jisai ilgai negandamas darbo, vos ne vos šeimyną tegalėdavo išmaitinti. Vieną nedėldienį budamas jau be jokio cento, nuėjo, kaip visada, į bažnyčią. Kolektoarius išsyk be 10 c. jo neleido, bet paskui tik po smarkjū koliojimų jam liepė jėiti bažnyčion. Taip dalykams virtus, taisai žmogus ap-

silankė pas kleboną ir išsiėmė kvitelę, ant kurios buvo pažymėta, jog tos kvitelės savininkas galis per mėnesį laiko lankyti bažnyčią veltu. Jam su džiaugsmu nuėjus vieną nedėldienį jau su kvitele, kolektoarius pasiūrėjo ir liepė eit laukan ir da biurokratiškai, drauge su prisintūmu 1 r. 20 k., be prisintūmo 1 r. Apleidus spaudą, sąsiuvinio kaina bus pakelta ligi 1 r. 50 kap.

Tie dalykai žmonių širdyse ir tikybų atšaldo, sunaikina jų širdyse šventus jausmus ir tuokart viskas. Mums, lietuviams, reikia susipratimo ir vienybės. O kad tas dovanas įgyti — privalome, broliai lietuvių katalikai, skaityti gerus laikraščius ir naudingas knygas. Skaitykite laikraštį "Kataliką", o jįsai mus išmokyk kaip reik mums gyventi. Jisai sužadis mummyse meilę, tikybą, vienybę ir susipratimą, kiti katalikiški laikraščiai apie mus vargdienius nesurupina.

Tat, Worcesteriečiai, išbuskime nors kartą ir tvėrkime čia mės sau naują Rymo-katalikišką parapiją, nes tik tuokart išvengsime visokių pasipiktinimų. Nors parapijos pradžia bus ir sunki, bet padėkime Dievuje viltį — pabaiğa bus gausi. Bukime mės lietuviams ir tikrais katalikais, bet savo tarpan neprimkime svetintaučių, kaip dabar, dabartinė parapij, yra daroma. Bažnyčios tarnai pas mus lai bus visi lietuvių. Tikta išvien darbuokimės, o ko norėsimė, tai atsieksime.

Luzerne, Pa.

Pas mus oras šalūs, darbai mainose eina kogeriausiai ir galima gerai uždirbti. Bet mūsų broliai nemoka, ar nenori tauptyti tą skatiką, kuris juodose (bedarbės) dienose butų auksu. Uždirbtus pinigus palieka saliuuose arba speakeasy'ese, kurių čia atsiranda daugiau saliuų. Parapijos reikalai menkai stovi, nes nėra geros sutarties. Nutarta muryti bažnyčią už 26.000 dol., bet kad tų dolerių nėra kur imti ir taip greit pasemti, tai toksai ir bažnyčios statymas. O parapija samu pinigų turi gal tik kokius 4 tukstančius. Paskutiniai laikais žmonės pradėjo piktintis ir erzintis už puikius straipsnius, "Žvaigždėje" talpinamus. Ir ką ji gero rašo? Nieko! Ji talpina, galima sakyti, nupieštas kokius seno kraujus girtuoklius. Ji aprašo, kaip vienas vaikas tarp visų Amerikos lietuvių nerado sau pačios ir daug kitų romantiškų pasakėlių, pakeliančių, anet jos, lietuviams dvasiį iš miego ir vis viskas katalikiškai. Gal but "Žv." radaktorius visai nepriklauso katalikų bažnyčiai, ar menkai ką apie tikybą supranta. Tankiai apsaipio kitus laikraščius, o ypač "Kataliką", kad anie pirmiau "Žv." ką nors parašo apie Sv. Tėvą arba Bažnyčios mokslą. Turbut jau "Žv." visai vienatinis biznio rėdas, kaip Prancuzijoje arba Rusijoje, kur biurokratai ant kožno žinksnio savo pavaldiniams bugnija per anis: "molėt — nerazsūdat" ir "ruki po švam", nes kas norėtų nors trupinėlj teisybės išparodyti, išreikšti, tuojaus aną išpravardžiuoja ir viskas.

Iš Londono.

Jau kelios savaitės nuslinko, kaip "grinorių" (ateivių) pas mus visai mažai atkeliauja. Esu patyręs nuo agentų, kurie parduoda laivakortes ir atdevius prima, jog dabartiniam laike daug sunkiau į Angliją atkeliant ir, rodosi, da aršiau, kaip į Ameriką. Labai žiuri sergančių, o ypač trachom (akimis). Jaigu ateivis ir pinigų turėtų kodangiaus, tai ir tas nieko negalės pagelbėti, nes jaigu tik nebus sveikas, tad tuojaus, be jokijū išisėsimųjų grąžina atgalios.

Londono agentai siuzdami bent kokią ypatą iš Anglijos į Ameriką, tai surašo ant tam pasikirtos popieros jos; vardą ir pavardę, tėvų vardus, gimtinę kraštą. Bet jaigu kartais keliaujantis neturi tėvų, tad turi pasakyti arčiausius savo gimines. Tokius keleivius, jaigu Amerikan neprima, tuokart jau į Angliją negražina, bet tiesiog siunčia į tą kraštą, kur jo tėvai arba giminės gyvena.

Mės čia, Londone, turime agentą lietuvių, Juozą Oleką, pas kurį lietuvių su visokiais reikalais kreipiasi. Lietuviams tas labai paranku, nes gali save prigimtoji kalboje išsinevokėti, pertat jų svetintaučiai negali išnaudoti.

Pastaromis dienomis į kelėtis lietuviškų šeimynų Londoną apleido. Vienos iškeliavo į Lietuvą, kitos į Kanadą. Į Lietuvą tankiausia tik tokie grįšta, katrie menkai supranta dabartinį tenai padėjumą ir visai Rusijos biurokratų politiką. Jie skaito laikraščius ir žino gana gerai, kas Lietuvoje

Teisybės pas mus, lietuvius, nebus, jaigu mės tvarkos nedabosime. Bus panika ir papiktinimas, jaigu mės prie bažnyčios durij už kolektoarius paskirsime ne žmones, bet ten kokius jaučius, be jokio lietuotumo ir švelnumo. Žinoma, jaigu kožnas į bažnyčią eidamas nemokės, nebus galima bažnyčios užlaikyti, bet antraip vertus — bėdingam žmogui jau kiba negalima bažnyčioje ir pasimelsti. Seimyns kožnas sąnarys visada tur mokėti įžangą, todėl vedesiej žmonės sykiu negali eiti, daug iškaščių pasidaro.

Tie dalykai žmonių širdyse ir tikybų atšaldo, sunaikina jų širdyse šventus jausmus ir tuokart viskas.

Mums, lietuviams, reikia susipratimo ir vienybės. O kad tas dovanas įgyti — privalome, broliai lietuvių katalikai, skaityti gerus laikraščius ir naudingas knygas. Skaitykite laikraštį "Kataliką", o jįsai mus išmokyk kaip reik mums gyventi. Jisai sužadis mummyse meilę, tikybą, vienybę ir susipratimą, kiti katalikiški laikraščiai apie mus vargdienius nesurupina.

Tat, Worcesteriečiai, išbuskime nors kartą ir tvėrkime čia mės sau naują Rymo-katalikišką parapiją, nes tik tuokart išvengsime visokių pasipiktinimų. Nors parapijos pradžia bus ir sunki, bet padėkime Dievuje viltį — pabaiğa bus gausi. Bukime mės lietuviams ir tikrais katalikais, bet savo tarpan neprimkime svetintaučių, kaip dabar, dabartinė parapij, yra daroma. Bažnyčios tarnai pas mus lai bus visi lietuvių. Tikta išvien darbuokimės, o ko norėsimė, tai atsieksime.

Lapas.

Luzerne, Pa.

Pas mus oras šalūs, darbai mainose eina kogeriausiai ir galima gerai uždirbti. Bet mūsų broliai nemoka, ar nenori tauptyti tą skatiką, kuris juodose (bedarbės) dienose butų auksu. Uždirbtus pinigus palieka saliuuose arba speakeasy'ese, kurių čia atsiranda daugiau saliuų. Parapijos reikalai menkai stovi, nes nėra geros sutarties. Nutarta muryti bažnyčią už 26.000 dol., bet kad tų dolerių nėra kur imti ir taip greit pasemti, tai toksai ir bažnyčios statymas. O parapija samu pinigų turi gal tik kokius 4 tukstančius. Paskutiniai laikais žmonės pradėjo piktintis ir erzintis už puikius straipsnius, "Žvaigždėje" talpinamus. Ir ką ji gero rašo? Nieko! Ji talpina, galima sakyti, nupieštas kokius seno kraujus girtuoklius. Ji aprašo, kaip vienas vaikas tarp visų Amerikos lietuvių nerado sau pačios ir daug kitų romantiškų pasakėlių, pakeliančių, anet jos, lietuviams dvasiį iš miego ir vis viskas katalikiškai. Gal but "Žv." radaktorius visai nepriklauso katalikų bažnyčiai, ar menkai ką apie tikybą supranta. Tankiai apsaipio kitus laikraščius, o ypač "Kataliką", kad anie pirmiau "Žv." ką nors parašo apie Sv. Tėvą arba Bažnyčios mokslą. Turbut jau "Žv." visai vienatinis biznio rėdas, kaip Prancuzijoje arba Rusijoje, kur biurokratai ant kožno žinksnio savo pavaldiniams bugnija per anis: "molėt — nerazsūdat" ir "ruki po švam", nes kas norėtų nors trupinėlj teisybės išparodyti, išreikšti, tuojaus aną išpravardžiuoja ir viskas.

Iš Londono.

Jau kelios savaitės nuslinko, kaip "grinorių" (ateivių) pas mus visai mažai atkeliauja. Esu patyręs nuo agentų, kurie parduoda laivakortes ir atdevius prima, jog dabartiniam laike daug sunkiau į Angliją atkeliant ir, rodosi, da aršiau, kaip į Ameriką. Labai žiuri sergančių, o ypač trachom (akimis). Jaigu ateivis ir pinigų turėtų kodangiaus, tai ir tas nieko negalės pagelbėti, nes jaigu tik nebus sveikas, tad tuojaus, be jokijū išisėsimųjų grąžina atgalios.

Londono agentai siuzdami bent kokią ypatą iš Anglijos į Ameriką, tai surašo ant tam pasikirtos popieros jos; vardą ir pavardę, tėvų vardus, gimtinę kraštą. Bet jaigu kartais keliaujantis neturi tėvų, tad turi pasakyti arčiausius savo gimines. Tokius keleivius, jaigu Amerikan neprima, tuokart jau į Angliją negražina, bet tiesiog siunčia į tą kraštą, kur jo tėvai arba giminės gyvena.

Mės čia, Londone, turime agentą lietuvių, Juozą Oleką, pas kurį lietuvių su visokiais reikalais kreipiasi. Lietuviams tas labai paranku, nes gali save prigimtoji kalboje išsinevokėti, pertat jų svetintaučiai negali išnaudoti.

Pastaromis dienomis į kelėtis lietuviškų šeimynų Londoną apleido. Vienos iškeliavo į Lietuvą, kitos į Kanadą. Į Lietuvą tankiausia tik tokie grįšta, katrie menkai supranta dabartinį tenai padėjumą ir visai Rusijos biurokratų politiką. Jie skaito laikraščius ir žino gana gerai, kas Lietuvoje

krautas užduotes kosunkiausias, ar butum visai pavargęs, arba butum dvasiškai luome ar svietiskame, man rodos, vis kuomet nors reikės apieisti šitą vargų pakalį ir paliks mūsų visi doleriai. Taigi reikia mums, broliai lietuvių, sutikimo ir meilės, bet ne tokios meilės, kuri myli tik mūs pačių locnus kišenius, kadangi tokia meilė — ne broliška, bet pinigiska, o su tokia prasta meile galima greitai vieną antra nuryti ir su kaulukais. Tat užtenka mams mamonos meilei tarnauti, bukime dorais ir mylekime artimą.

Vietinis.

Waukegan, Ills.

Nedėdienj, 25 d. Rugsiočio, vietinė lietuvių parapijos bažnyčioj atsibuvo Šv. Baltramiejaus atšaldai, kuriuose ir ašai turėjau laimę dalyvauti. Čia lietuvių, susirinkę bažnyčion, tur įprotį giedoti: Dievas mūsų Gelbėtojas, Šventas Dieve ir kitas maldingas giesmes. Tai didžiai pagirtinas daiktas toks lietuvių maldingumas, tik labai gaila, kad mūsų broliai toj laisvės salj, o da lietuvių bažnyčioj, giedant neatmeta to taip šturkštaus lenkų kalbos barbarizmo. Visas giesmes gieda senovisku budu, pagal lenkų kuralj, kaip tai: m a c n a s (tvirtas), n e s m e r t e l n a s (amžinas), p a v v i e t r e (maras), s v a i n a (karas), n o g l o s m e r t i e s (staigaus myrio) ir tt. Juk tie žodžiai svetimi ir lietuviams nesuprantami (? R.), tad kam juos da vartoti, o ypač maldose? Rodos dabartiniam laike su grynais lietuviškais žodžiais knygielių netruksta, tad ar ne laikas jau imtis savo kalbės? Senoviskomis knygomis galima jau kakalį ramiai pakurti. Kad lietuvių bažnyčiose savo gryna kalba melstųsi, o kaip tai tuokart visetas butų malonu! Su grynais lietuviškais žodžiais giesmelė kaipi auksinis varpas kiltų padangėna, pas Aukščiausijū... ir ne vieną klausantj samurintj, sugraudintj, uždegtj širdjį meilės liepsną prie tikybos ir tautos.

Laikas, broliai, savo gražią kalbėlę apgryninti nuo polonizmj. Kenoshas Prasciokelis.

Iš Amerikos.

Amerikoje džiama.

SAN FRANCISCO, CAL. Čia apsiereiskė azijatiška džiama ir jau, iš keliolikos ypatų apsigusių, 7 ypatos pasimirė. Federališkoji valdžia atsiuntė marininkystės daktarą. Visus atplaukiančius laivus saugiai peržiuri. Sveikatos valdyba tačiau tvirtina, jog bus galima pat pradžioje tą baisų marą panaikinti. Iš Vasingtono siunčiami gydytojai. Nuo ko tasai maras atsirado, da nežinoma.

Brangus telegramas.

ATLANTIC CITY, N.J. Kasyklų savininkas C. Patton, parašęs savo pačiai esančiai Europoje, laišką ir, nesuspėjęs jo paduoti ant greičiausiojo garlavio, nusidavė į telegrafų stotj ir liepė išiša laišką pavandė niniu telegrafu pačiai nuleisti. Viskas buvo išpildyta. Kuomet telegrafo valdininkas jam padavė už tą rokundą ant 212 dol., Patton be jokio nusimimo uzmokejės išėjo. Tai kam šimtai pigus, jaigu už vieną telegramą tiek mokama.

"Juodoji ranka."

HARRISBURG, PA. Visoje valstybėje policija susitariusi pradėjo persekioti "Juodosios rankos" sąnarius, kurie daug nekaltų ypatų yra nužudę. Policijai gelbsti kariūnėd. Girdima, jog tos sąjungos vyriausai vadai atsiranda New Yorke. Prie sąjungos priguli netik italai, bet ir amerikoni. Į pusę metų jau suareštuota 50 sąnarių, kurie nubausti pinigiskai ir kalėjimu. Policija tikisi juos visus Pensylvanijos valstybėj sugaudyti ir nubausti. Bet bausmės jiems nieko negelbės. Tegul valdžia tokius anarkistus išgabena kur į svetimus šalis.

Grekų-Katalikų vyskupas.

NEW YORK, N.Y. Į Ameriką tomis dienomis atkeliauo popiežiaus paskirtas grekams-katalikams vyskupas Ortynskis. New Yorke jisai iškilmingai buvo priimtas, ir dvasiškoji ir svietiskomis ypatomis. Girdima, kad vyskupas savo sostą turės m. Philadelphia,

bet visose Junkt. Valstybėse ant savo tautiečių dvasiškuose dalykuose turės valdžią. Kuomet-gi sulauksime lietuvių vyskupo?

Katalikų kongresas.

NEW YORK, N.Y. 15, 16 ir 17 Spalių mieste Pittsburge atsibus ketvirtas Romos katalikų eucharistiskas kongresas. Kongresu vadovaus kardinalas Vanutelli, Palestrinos vyskupas, kuris pirmosie dienose Spalių atvažiuos į Ameriką.

Du sykiu pakartas.

INDIANA, PA. Čionai pirmu sykiu į 25 metus turėjo but pakartas nekoksai Carmine Renzo, 45 m. senumo, kuris pužudė savo sužiedotą M. Rearno, 15 metų senumo. Pirmu kartu pakorus, nutruko virvė ir žmogudis nukrito gyvas, tuokart jį vel antru kartu užvedė po kartuvėmis ir tuokart atlygino. Turbut Australijos laukinės tautos taip nedaro, kaip daro Amerikos valdžia.

Pasimirė badumi.

NEW YORK, N.Y. New Rochelle pasimirė del bado turtingiausias apielinkėj žmogus, nekoksai George Bontel. Jis turėjo turto daugiau 100.000 dol. Jis gyveno atskirame name vienas ir nieko namame neleido. Dėlei jo didžio šykštumo keliais metais prieš jį buvo apleidusi jo pati ir vaikai. Jam galas parėjo, o turtai vistiek liko.

Uždrausta bučiuotis.

PITTSBURG, PA. Čia vienas jaunikaitis, nekoksai Paul Carant gatvės pabučiavo savo sužiedotą. Policijantas tą darbą pamatęs jaunikaitį tuojaus suareštavo, o teismas nubaudė 10 dol. bausmės ir teisėjas uždraudė ant gatvių, daržuose ir kitur bučiuotis. Sako, bučiuokitės namie.

Paperosų išdirbystė.

WASHINGTON, D.C. Pereitj fiskališkų metų kuris užibaigė 1 d. Liepos, statistika išparodo, jog per metus Junkt. Valstybėse buvo padirbta 8.624.278.219 cigarų ir 5.151.962.130 paperosų. Tokiu budu rukymas vis labiau platinasi, kadangi kas metai paperosų vis daugiau reikalaujama. Jaunuomenė perdaug pradeda save nikotiną nuodinti.

Zuvimis nusinuodijo.

GEDESVILLE, Wis. Nekokio John Raichle trj vaikai nusinuodijo marinuotomis žuvimis ir netrukus da pasimirė, o vienas pavojingai serga, bet gal ir tasai mirs. Vaikai rytmetj ant stalo rado blėsenukę su žuvimis, likusiomis nuo vakarienes, suvalgė ir susirgo. Su tokiais daiktais vaikus nekdaboti, nes nors ir silpi nuodai, bet vaikams kenkia.

Dideli iškaščiai.

WASHINGTON, D.C. Amerika yra Kubos salos globėja, bet globėjai ir iškaščiai labai daug kas metai pasidaro. Apat algos amerikoniškai kariūnėnei valdžiai tenai vienienei nusimleido net 2.554.970 dol. Businuose metuose išleidimai bus didesni, kadangi tenai skaitlius amerikoniškos kariūnėnos bus padidintas. Ar-gi reikalingi tie iškaščiai?

Aukštas namas.

NEW YORK, N.Y. New Yorke atsiranda daugybė aukštų namų, bet dabar statomas suvamu masinų fabrikan to namas net 47 aukštų. Namu aukštumas turės 612 pėdų, žemė pamatas įleistas 90 pėdų. Namui bus sunaudota geležies su viršumi 18 tukst. tonų Name bus 2.500 kambarių.

Kompanija skundžiasi.

PITTSBURG, PA. Pensylvanijos gelzkelio kompanija kreipiasi į policiją su meldimu, kad visi valkatos butų areštuojami, kurie einant trukiams kabinasi už vagonų ir veltu po visą Ameriką keliauja. Girdi kompanija dėlei to turinti į metus į 25.000.000 dol. nuostolių. Kiba kompanija jau perdaug meluoja.

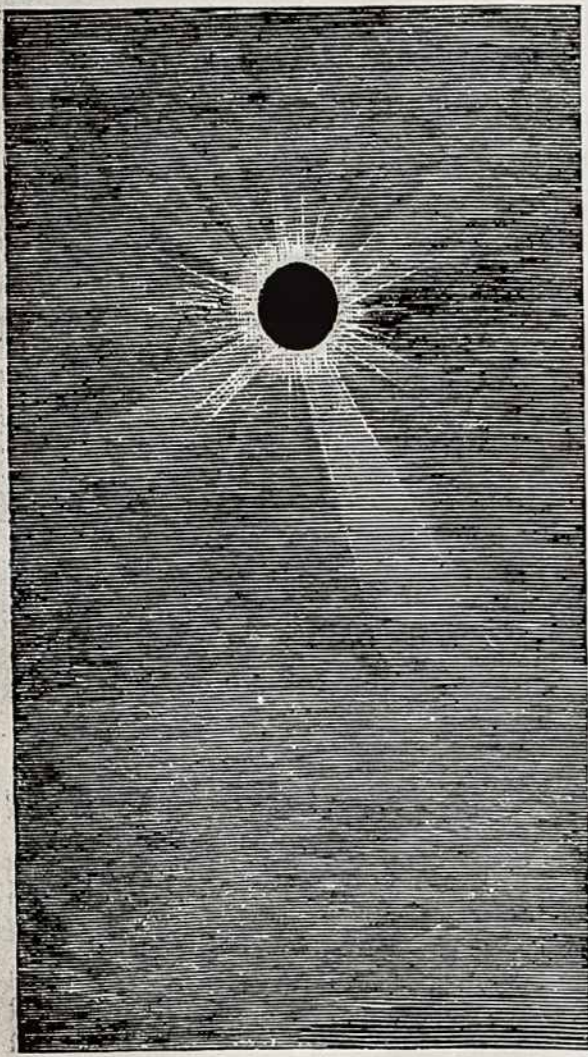
DANGUS.

Pagal K. Flammarion.

(Tąsa).

mėnulio paviršius yra daug mažesnis už Žemės paviršių, tai vienok, kad būtų galima, ne vienas karvedys jį norėtų sau užkariauti ir įsteigti tenai naują viešpatybę.

Mėnulio įtūpimas yra 49 sykius mažesnis Žemės įtūpimo. Svarumas jo 81 sykių mažesnis Žemės svarumo. Ant mėnulio paviršiaus pritraukimas taipgi silpnas. Nuo Žemės 1.000 kilogr. sunkenybė, ant mėnulio turėtų tik 174 kilogramus.

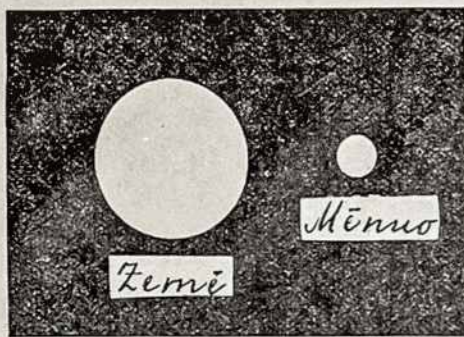

Pav. 29. Visiškas saulės užtėmimas.

Lengvai suprastame mėnulio su Žeme įtūpimo skirtumą, jaigu pasiūžėsimė į pav. 30. Mėnulis mums išrodo savo didumą kaip saulė, bet reikia nepamiršti, jog mėnulis yra 385 sykius arčiau saulės. Mėnulis nuo mūsų atitolinęs ant 384.000 kilometrų, o saulė — ant 149 milijonų kilometrų.

Dabar pasistengkime tą atstumą perstatyti savo mintyse.

Kanuolės kulipka, lekianti su greitumu į vieną sekundą 500 metrų, reikalautų 8 dienų ir 5 valandų, kad atsiektų mėnulio paviršių. Skambėjimas į sekundą perbėgtų 332 metrų (oru esant temperatūrai 0°). Idant tarpe Žemės ir mėnulio visa erdvė būtų pripildyta oru ir, idant ant mėnulio paviršiaus pav. išsiveržtų ugniakalis, nuo kurio užgimtų didis trenksmas, tas tasai trenksmas nuo pat savo atsiradimo tik 13 dienų ir 20 valandų Žemę pasiektų ir mes tuokart išgirstumėm. Greitasis traukinys, kuris be sustojimo aplinkui Žemę apvažiuotų 27 dienas, tas toksai pat traukinys, bėgdamas su tokiu pačiu greitumu į mėnulį, jį pasiektų tik po 38 savaitių laiko.

Pav. 30. Saulės ir mėnulio didumų palyginimai.

Bet nuo pat pradžios šitos knygos nuolatos paduodame skaitlines, svarumus, atstumus ir tirtumus, kurie labai daug tegali nusteibinti mūsų skaitytuos. Gal būtų tarp skaitytųjų atsirai ir tokie, kurie užklausa, k o k i u b u d u žmogaus protas galėjo atsiekti tuos taip atitolintus daiktus ir juos pažinti, paskui da atidengti ir kaip gali tą viską užtikrinančiai parodyti. Šitokiems skaitytųjų žingėdumams reikalus atpildyti taip, kaip buvom rašę ir apie Žemės judėjimus.

X.

Metodos Astronomijoje.

Kokiū būdu tarp žvaigždžių matuojama atstuma? Kaip patirti jų svarumą ir įtūpimą?

Paprastai sau įsiveidiname, jog supratimas astronomijoje vartojamų metodų, kad gauti tuos stebuklingus rezultatus, yra neprieinamas ir gana sunkus. Juk esame taip toli nuo žvaigždžių! Kaip gali gyventojas to mažo skruzdėlyno, kokiu yra mūsų Žemė, pasiekti tasiąs neprieinamas aukštybes, išmatuoti tų svietu tolimas, jų įtūpimą ir svarumą, atidengti net jų fiziką ir chemišką sudėjimą!

Tosios metodos visai prastos. Jų supratimui užtenka tik tvirtos pastabos, kuri kiekvienam užsiėmimė yra reikalinga. Pagalios ir patsai dalykas to reikalauja, idant suprasti didžias gamtos teises ir iš to turėti paskui sau smagumus.

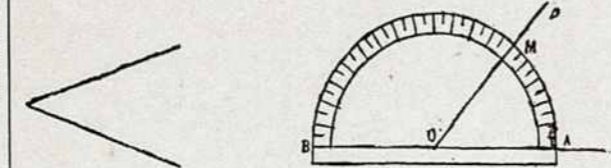
Pirmiausia nors trumpai pakalbėkime apie geometriją. Atstumas ir didumos matavimui reikalingos kertės, bet ne kok-

sai tē matas, pav. metras.

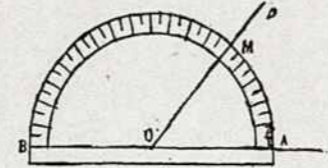
Tikrybėje nuduotas kiekvieno daikto didumas priklauso nuo poros dalykų: nuo didumo ir atstumo. Pav. papasakojimas, jog mėnulis mums išrodo "tolieriaus didumą", nepadaro mums užgana, nes pagal tuos žodžius mes nesuprantame, ką tas reikštų. Tankiai girdime kalbančias ypapas, kurios pamato krinantį meteorą ir tuojaus pradeda spėti, jog meteoras buvęs tiek ir tiek metrų didumo, arba ilgumo. Tokie išsireiškimai visai neatsako uždaviniui išlygoms.

Kuomet nežinome, kaip toli koks daiktas atsiranda, tuokart to daikto nuduotą didumą surandame tiktai sekandį vienū būdu: reikia išmatuoti kertę, kokią tasai daiktas užima. Jaigu pagalios galima išmatuoti atstumą, tuokart, pasiremiant ant atstumos ir nuduodamos to daikto didumos, galima atrasti jo tikrą didumą.

Kožnos didumos ir atstumos sąlyga yra aukštai surišta su kerties sąlygomis. Duotajai kertėi didumas visiška atstumu. Taippat prie tulos atstumos tikroji diduma atsako išmatuotai kertėi. Tat lengva suprasti, jog kertėių matas yra pirmas Dangaus geometrijoje žinksnis. Išėina čia aikštėn sena patarlė: "visoka pradžia yra sunkiausia". Ir ištikro, kertės tirinėjimas neturi savj jokio poetiško ir patraukimo. Tačiau tasai užsiėmimas ir tirinėjimas yra gana smagus. Pagalios visi gerai žinome, kas yra kertė. Imkime nors pav. 31; visi taipgi žinome, jog kertės didumas išsireiškia dalimis ratlankio. Linija O (pav. 32), judanti aplinkui tašką O, gali išmatuoti kožną kertę nuo A iki M ir iki B, o jaigu liniją sukisime, tad galėsime kertės ir už ratlankio išmatuoti.

Pav. 31.

Pav. 32. Korčių matas.

Visas ratlankis padalytas į 360 lygias dalis, vadinamas laipsniais. Tat pusė ratlankio turi 180 laipsnių, ketvirta dalis 90 laipsnių; pusė tiesioginės kertės užima 45 laipsnius ir tt. Ant pusės ratlankio A M B nupieštos dalelės, turinčios po 10 laipsnių, o net taške A matome dalelės tik vienlaipsniškas.

Tokiū būdu vienas laipsnis yra 360-ta dalis viso ratlankio apvado (pav. 33). Tat turime matą nepriklausantį atstumui. Stalau, turintis apvadė 360 centimetrų, tat vienas laipsnis bus lygus vienam centimetrui; bėsinas, turintis apvadė 36 metrų, tat vienas laipsnis bus ženkinamas decimetru ir tt. Laipsnio ilgumas lyginasi 57 daliai ratlankio atstumui nuo pat jo centro. Tas dalykas — vertas atidės.

Kertė pagal atstumą yra neatmainoma, ar laipsnį matuosime ant Dangaus, ar ant šitos knygos, vis bus vienas ir toks pat laipsnis.

Kadangi tankiai esti reikalas matuoti mažesnes kertes vieno laipsnio, tai sutikta, kad tą kertę padalyti į 60 dalių, vadinamų minutėmis, jaigu istenka, (į šalį) Ak, tie poneliai, amžinai skundžiasi, o nieko sau neatsako (išėina murmėdama). Hm! pyragėlių.

KETVIRTOJI REGYKLA.

TIMOTIEJUS IR ZUZANA.

Timotiejus. (užsimąstęs) Aha! vel sugrįžta tos baisios įtartinės.

Zuzana. Ar esi užganėdintas pyragėliais?

Timotiejus. (išbudintas iš užsimąstimo) Iš pyragėlių? Kas čia kalba apie pyragėlius?

Zuzana. Ap. tagi mąstai?

Timotiejus. Aš?... onei apie! Visą rytą sedėjau prie skaitliaus, esu labai nuvargęs.

Zuzana. Kad perdaug dirbi, beveik visą dieną praleidi kontore.

Timotiejus. Pasakyk man, mano Zuzanele, dėlko buvai išėjęs taip anksti iš namų, jog viską, kas tik tau reikalinga, Juozapata atneša.

Zuzana. O mano brangus, kad tu butum moterimi, tai lengvai suprastum, kad tukstantai smulknumų pirkime, kurių niekas mums neįtenka.

Timotiejus. Kągi pirkai?

Zuzana. (pamąstęs) Adatas, kurių man pritruko.

Timotiejus. Kokioji vietojimi adatas?

Zuzana. (su juokais) Imu jas už pat vidurio, į uodegą, o siuvu su smaigaliu.

Timotiejus. Bet ne apie tai kalba. Aš noriu žinoti, kur jas perki?

Zuzana. Ča, ča, ča, kas čia do klausimas?

Timotiejus. Nes man rodos, kad aš tave sutikau prieš valandėlę.

Zuzana. Mane?

Timotiejus. Ant Naujosios gatvės.

Zuzana. Ir kasgi tame buvo stebėtinu?

(T. B.)

NIKO BE PRIEŽASTIES.

Komedija viename akte.

Išguldė Magnus Parvalkietis.

(Tąsa).

(rodo ragus) pasirodė tuotarpu negeistini ženklai. Todėl ir anoji moteriškė prapūlė man iš akių. Taigi grįžtu namo ir ant nelaimės persitikrinu apie eįbę (klaidą), nes mano pati negalėjo sykiu buti ant Naujosios gatvės ir čia, ant Smėlio, viralinė, kur man rengia pusryčius. (Po valandėlės) Vienok tai stebėtinai sutvėrimas vyras!... pavyzdin aš, kuris prisiekia, kad busiu pilozopu, kad akiai tikėsiu savj žmonai. Ir po velnių!... nežinau kaip tai išveizi tiems vyrams, kurie pripratę prie panašjū špūsų, bet man pirmą syk stebėtinai negalima. Brangi žmonele! esi ten! (rodo į viralinę) Eisiu ją pasveikinti, prispausti prie širdies, bet tegul nedasiprotėja kaip tokia biauiri įtartinė pakilo mano galvoj, tas vienas jau galėtų ją nuvesti ant blogo kelio (eina į šalį viralinės).

ANTROJI REGYKLA.

TIMOTIEJUS IR ZUZANA.

Zuzana. (įeina iš galo, apsirengus, taip, kaip ką tik apsakė Timotiejus). Ačiū Dievui! niekas manęs nematė.

Timotiejus. (atsigręžia) Ča?

Zuzana. (pasergejęs jį) Ah!

Timotiejus. (susimaišęs) Aha! tai tu Zuzana išėjai?

Zuzana. Dalykas aiškus, nes su grįžtu.

Timotiejus. (į šalį) Ta pati šlebė, ta pati skrybėlė... ta išveizda!...

Zuzana. Ką kalbi?

Timotiejus. Atsigrįžk-gi — duok prisizūrėti.

Zuzana. Ar nežinai mano šlebių?

Timotiejus. (apeidamas ją) Ta pati žodis į žodį!

Zuzana. Seniai jau sugrįžai iš kontoro?

Timotiejus. Prieš valandėlę... ir atradęs rėkėliuką duryse...

Zuzana. Tai ženklas, jog Juozapata yra viralinė.

TREČIOJI REGYKLA.

TIE PATIS IR JUOZAPATA.

Juozapata. (įeina iš viralinės) Viskas parengta ir įrei tamais (į Zuzaną) liepsi pasidlyti grietinę...

Zuzana. Aš pati pašildysiu, Juozapata, gali sau eiti.

Juozapata. Ačiū tamistai, nes taipgi skubinu parengti pusryčius dėl mano (eina į duris).

Timotiejus. (į šalį) Šaltas prakaitas apipylė mane (sėda į kairę).

Zuzana. (šaukia) Bet, bet, Juozapata!

Juozapata. (sugrįžta) Ką tamista sakysi?

Zuzana. Buk tokia gera, atnešk ponui keletą pyragėlių.

Juozapata. Gerai... dėlko nevartoti, jaigu istenka, (į šalį) Ak, tie poneliai, amžinai skundžiasi, o nieko sau neatsako (išėina murmėdama). Hm! pyragėlių.

KETVIRTOJI REGYKLA.

TIMOTIEJUS IR ZUZANA.

Timotiejus. (užsimąstęs) Aha! vel sugrįžta tos baisios įtartinės.

Zuzana. Ar esi užganėdintas pyragėliais?

Timotiejus. (išbudintas iš užsimąstimo) Iš pyragėlių? Kas čia kalba apie pyragėlius?

Zuzana. Ap. tagi mąstai?

Timotiejus. Aš?... onei apie! Visą rytą sedėjau prie skaitliaus, esu labai nuvargęs.

Zuzana. Kad perdaug dirbi, beveik visą dieną praleidi kontore.

Timotiejus. Pasakyk man, mano Zuzanele, dėlko buvai išėjęs taip anksti iš namų, jog viską, kas tik tau reikalinga, Juozapata atneša.

Zuzana. O mano brangus, kad tu butum moterimi, tai lengvai suprastum, kad tukstantai smulknumų pirkime, kurių niekas mums neįtenka.

Timotiejus. Kągi pirkai?

Zuzana. (pamąstęs) Adatas, kurių man pritruko.

Timotiejus. Kokioji vietojimi adatas?

Zuzana. (su juokais) Imu jas už pat vidurio, į uodegą, o siuvu su smaigaliu.

Timotiejus. Bet ne apie tai kalba. Aš noriu žinoti, kur jas perki?

Zuzana. Ča, ča, ča, kas čia do klausimas?

Timotiejus. Nes man rodos, kad aš tave sutikau prieš valandėlę.

Zuzana. Mane?

Timotiejus. Ant Naujosios gatvės.

Zuzana. Ir kasgi tame buvo stebėtinu?

(T. B.)

ZINIOS IŠ PASVIEČIO.

Antverpo uostoose straiškas darbininkų straiškas jau užsibaigė. Į darbą sugrįžo ant tų pačių išlygų, vieną dol. į dienos mokėsties. O juk uostoose darbas yra gana sunkus.

Visasvietinės konferencijos atstovai m. Haagoj nutarė patstatyinti paminklą, reiskiantį viešpatysčių sandorą. Modelį padirbdino amerikoniškas artistas. Paminklas atsisėjęs 100.000 dol. Tik akių mulinimas.

Japonų dienraščiai vis dar rašo apie Amerikos laivyną, kurį ketinama šį rudenį į Tolimuosius Rytus išsiųsti. Japonai sako, jog tasai laivynas netur jokios reikšmės, tačiau valdininkams įsakyta jį saugiai daboti.

Austrijos sostapiėj, m. Vieno, užimė raupti epidemiją. Apserga kasdieną simtai. Doktorams visame mieste įsakyta gyventojus velti ciepti. Rauptai yra paojinga liga.

Paryžiuje pasimirė garsus sociologas Demolinis. Turėjo 55 metus. Jos svarbusis veikalas "Naujas Auklėjimas" plačiai visame sviete pagarsėjo. Tokių mokslinčių šioj gadyneį labai mažai atsiranda.

Germanijos imperatorius Vilius andai lankėsi m. Hanover, kur jį sutiko su pasveikiniu miesto bulmistras. Vilius jam atsakė: "Dėku Apveizdai ir Germanijos kariūmenės kalavijui, kad visame sviete viešpatauja ramybė". Turbut Vilius perdaug maldingas akyse savo pavaldiniū.

Romoj rudenį atsibus popiežiškas konsistorius, kuriam bus paskirti nauji kardinolai. Apart Italijų, popiežius ir kitoms šalims teiksias paskirti kardinolus.

Truputį Prancuzijoje nusiėmėsinus, dabar valdžia su vis smarkumu imasi prie vnuogių augintojų, kurie seniau kelė riaušes ir priešinosi valdžiai. Į keturis tukstančius žmonių kaltinamų. Prancuzijos valdžia nei kiek neušleisdžia smarkumu Rusijos biurokratams.

Rumunijos karalius apskelbė amnestiją visiems tiems, kurie dalyvavo agrariškuose judėjimuose. Iš kalėjimų paleista 8.000 žmonių. Kalėjimuose tačiau užlaikyti patįs vadai. Karalius turėjo susimylėti, nes kas jam duotų už laikymą kankinant tiek žmonių; pagalios jis bijojo revoliucijos.

Tarp Paryžiaus ir Bordeaux pasażierinis trukas susidaužė su prekinium. 10 ypatų užmušta ir 25 apkulotos. Jau ir Prancuzijoje, taip kaip Amerikoje, pradės trukiai badytis.

Europoje jau plačiai kalbama, jog caras užsimaņes dą susitikti ir pasikalbėti su Anglijos karaliumi Edvardu. Juodu susitiks finų vandenyse. Caro niekas negal jau suraminti, apart šalčio kapo.

Londono parlamentas perėitj savaitę su paprasta iskilnybe tapo pratrauktas, ty. atidėtas tolesniai, turbut kokli karalius išsimaņdys, kadangi dabar monarkai reikia gydytis po ilgam dykaduoniaimui.

Airijoje Anglijos valdžia areštuoja parlamento sąnarius ir jų šalininkus, kurie gundo gyventojus prie revoliucijos su tikslu iskovoti sau plačią antonomiją. Bet valdžia jiems antonomiją nurodo kalėjimuose.

Amerikos milijonierius Andrew Carnegie turbut užsigėdė pas vainikuočius daugiau

Telegrafistų Straiškas.

Telegrafistų straiškas padėjimas nei kiek nepersimainė, jaigu tik tiek, jog jisai da vis labiau ir plačiau plėtojasi. Matomai, kompanijos turi užtektinai neunistų darbininkų, jaigu iš visos Amerikos kraštų dienraščiai gauna visokias žinias ir atsitikimus. Teisybė, nors tankiai telegramai kaip iš kur siunčiami krassa, bet prie tokių dalykų stovio, kaip dabartinis, kompanijos išstraikuojančių tyčiojasi.

Kompanijos "Western Union" ir "Postal Telegraph" rengiasis gelžkelių telegrafistus paduoti teisman, kurie dabartinei minėtų kompanijų komunikacijai daug kenkia. Po visus kampus išsintinę už savo šnipsus, kurie renka teismui medega. Tuotarpu straiškeriai tvirtina, jog kompanijos, matydamos viską prašošę, nori nebreikalingai prisikabinti ir straiškeri užkenkti.

Telegrafistų unijos išpildymo komitetas rupinasi apie pašalpa straikuojantiems, kadangi į savaitę pašalpos reikalaujama 100.000 dol.

Apie trejųjų teismą nieko negirdima.

Nauji Raštai.

Mylėk Savo Artumą. Pagal F. Hoffman. Parasė P. B. Chicago, Ill. Turturispauoda "Kataliko" 1907. puslap. 131.

Šioje knygoje aprašoma prancuzų karė su aprikos gyventojais arabais. Paskui kaip arabai europiečius kalėjime kankino ir kaip prancuzai galutinai, po sunkiai kovai, juos įveikė ir tarp jų išplatino savo "civilizaciją". Knyga aiškiai ir suprantamai parašyta. Pasiskaitymui labai naudinga, nes skaitytojas joje atranda kelių ypatų gabumus, kuriais ne kožnas kariauninkas esti apdovanotas.

Kaip atsirado Jungtinės Amerikos Valstybės. Išguldė P. B. Chicago, Ill. Turturispauoda "Kataliko" 1907 pusl. 35.

Is paties knygelės užvardinimo galima suprasti apie ką tenai eina kalba. Joje trumpai aprašyta Amerikos atradimas, o paskui visokie europiečių prietikiai, su kuriais jie galutinai užėmė Amerikos visus kraštus ir įvykdino savo valdžią. Kadangi pirmų pirmiausiai Amerika buvo po Anglijos įtekme, tad to krašto karalius galutinai ir užmanė visiskai savon globon Ameriką (dabartines Jungtines Valstybes) paglemšti. Gyventojai atėjūnai negana, kad turėdavo grumtis su vietiniais indijonais, bet juos ir pati Anglijos valdžia pradėjo žiaurai persekioti. Iš pradžių daug jie vargo, bet paskui suėjo vienybėn ir pasirėjo prieš savo nevido nus atsipirti, nebeklausyti. Jiems tas laimingai ir pavyko. Anglijos atsiųstą kariūmenę įgalėjo ir savo kraštą apskelbė nepriklausomu. Taip ir prasidėjo dabartinė turtinga šalis savistoviai valdytis.

Pasiskaitymui labai naudinga ir žingeidi, nes dabar daugumas lietuvių nežino kamė gyvena, kokią tasai kraštas turėjo pradžią.

T. V. Šniauckas. Tris Keleiviai. Krikščionis, Zydas ir Turkas. Pamokinantai apysaka. Vertė P. B. Antroji Laida. Chicago, Ill. Turturispauoda "Kataliko". 1907. Pusl. 92.

Apie Rukymą. Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Vertė P. B. Chicago, Ill. Turturispauoda "Kataliko" 1907 m. Pusl. 23.

Knygtė labai aiškiai parašyta ir verta rukoriams perskaityti, jog rukydami nuodijasi.

H. Sienkievič. Apisirikimų Komedija. Atsitikimas Amerikoniško gyvenimo. Išguldė Lapsaus Vaikas. Antra Laida. Chicago, Ill. Turturispauoda "Kataliko". 1907. Pusl. 32.

Apie Rukymą. Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Vertė P. B. Chicago, Ill. Turturispauoda "Kataliko" 1907 m. Pusl. 23.

Knygtė labai aiškiai parašyta ir verta rukoriams perskaityti, jog rukydami nuodijasi.

H. Sienkievič. Apisirikimų Komedija. Atsitikimas Amerikoniško gyvenimo. Išguldė Lapsaus Vaikas. Antra Laida. Chicago, Ill. Turturispauoda "Kataliko". 1907. Pusl. 32.

Apie Rukymą. Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Vertė P. B. Chicago, Ill. Turturispauoda "Kataliko" 1907 m. Pusl. 23.

Knygtė labai aiškiai parašyta ir verta rukoriams perskaityti, jog rukydami nuodijasi.

H. Sienkievič. Apisirikimų Komedija. Atsitikimas Amerikoniško gyvenimo. Išguldė Lapsaus Vaikas. Antra Laida. Chicago, Ill. Turturispauoda "Kataliko". 1907. Pusl. 32.

Apie Rukymą. Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Vertė P. B. Chicago, Ill. Turturispauoda "Kataliko" 1907 m. Pusl. 23.

Knygtė labai aiškiai parašyta ir verta rukoriams perskaityti, jog rukydami nuodijasi.

H. Sienkievič. Apisirikimų Komedija. Atsitikimas Amerikoniško gyvenimo. Išguldė Lapsaus Vaikas. Antra Laida. Chicago, Ill. Turturispauoda "Kataliko". 1907. Pusl. 32.

Apie Rukymą. Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Vertė P. B. Chicago, Ill. Turturispauoda "Kataliko" 1907 m. Pusl. 23.

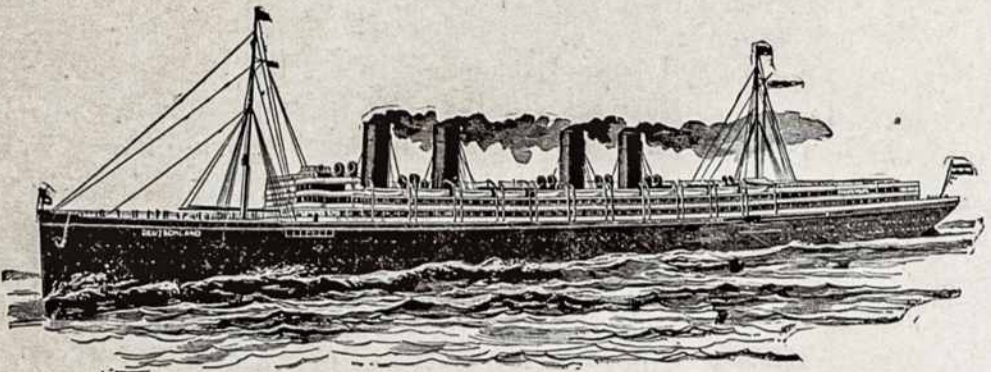
Vietinės žinios.

— Pereitoj savaitėj pasimirė čia milijonierius Nelson Morris, "Nelson Morris & Co." firmos vyriausijci galva. Turėjo jį 70 metų senumo. Morris buvo labai tipiškas žmogus, kurį amerikoniai vadindavo "Self made man". Paliko turto jį 50 milijonų dol. Jis esant da jaunam, jo tėvas kokiu tai būdu neteko visų turty, tat jaunas Morris, budamas 12 m., atvyko į Ameriką ir pirmiausia vargingai apsigyveno m. New York. Čia pavargęs nuvyko į m. Lakeville, Conn. ir už 5 dol. į mėnesį pas vieną kompaniją apsiėmė dirbti — anglis nešioti. Gavo, žinoma, veltų ir pavalgty. Tačiau išbuvęs kelis mėnesius, iškeliavo į Vakarus ir per keturis metus tenai vargo, o kuomet atkako į Chicago, turėjo vostik kelis dolerius savo loco turto. Chicagoje pradėjo dirbti gyvulių skerdyloje "Myrick", bet paskui persitikrinęs, jog su tuo savo darbu idealo neatsieksęs, pradėjo savarankiškai metiliais pirkliauti. Po 8 metų jau pinigų tiek užsidirbo, ir juos senatvėje surimino. Paskui su keliais pirkliais susidėjęs igijo jau tiek turto, kad įsteigė dabartines visame sviete didžiausias skerdyklas. Miręs Morris nebuvo šykštus, labdaringas įstaigas visada rėmė, bet ir dirbti sąžiniškai netingėjo. Paliko du sunu ir dvi ištekejęsi dukteris. Firmą apėmė vyriausias sunus Edvard Morris.

— Nekoksai 35 metų lenkas Borek, gyvenantis prie 18 gatvės, vieną dieną su moliniu puodu apdaužė savo pačią ir, kuomet pati išbėgo pasiskūsti policijai, jisai apsisaitė moteriškais drabužiais ir grinėtoje atsisdėjęs pradėjo ramiai paničiaką megsti. Jis manė tuo būdu išsisukantis nuo policijos. Atvykus policija Boreką atrado persirėdžiusį ir paklausė pas jį kur patsai Borek, jisai nuduoto, plonu balsu atsakė, jog esantis Boreko dukteris, bet savo tėvo nežinąs, kame jisai butų. Policijantai tuojaus pažino suktybę ir nusigab

Pigios Szipkortes!

Tik \$25.00 per vandenį.

Kompanijos numazino prekes ant Szipkorceziu, bet kaip ilgai, nežinia, taigi dabar yra gera progą važiuoti į Krajų. Szipkortės iš Chicago iki Tilzei kasztuoja

per Hamburgą \$45.80
per Rotterdamą \$47.60

Taigi pasinaudokit iš tos progos, ir pirkit Szipkortes "Kataliko" Redakcijoje, o užtikrinam jog busite užganedinti. Su godone

J. M. Tananevicze,

"Kataliko" Isleistojas
3244 So. Morgan Street.

Szipkorceziu Prekes:

Prekes važiuoti	Europa	Iz Europos
Hamburg American Linija Tarp New York'o ir Hamburg'o. Reguliariski laivai perplaukia mares nuo 10 iki 12 d. Expressiniai perplaukia per mares nuo 6 iki 8 dienu.	\$25.00 33.00	\$85.50 49.00
Holland American Linija Tarp New York'o ir Rotterdam'o. Laivai perplaukia mares nuo 9 iki 10 dienu.	25.00	38.50
Anchor Linija. Tarp New York'o ir Antwerp'o..... Tarp New York'o ir Rotterdam'o..... Tarp New York'o ir Bremen'o..... Tarp New York'o ir Hamburg'o.....	25.00 25.00 25.00 25.00	
Dominion Linija Tarp Montreal ir Hamburg'o..... Tarp Montreal ir Bremen'o..... Tarp Montreal ir Antwerp'o..... Tarp Montreal ir Rotterdam'o..... Tarp Montreal ir Amsterdam'o.....	33.00 33.00 33.00 33.00 33.00	
American Linija Expressiniai laivai, tarp New York'o ir Hamburg'o..... Expressiniai laivai, tarp New York'o ir Bremen'o..... Expressiniai laivai, tarp New York'o ir Rotterdam'o..... Expressiniai laivai, tarp New York'o ir Antwerp'o..... Reguliariski laivai, tarp Philadelphia ir Hamburg'o..... Reguliariski laivai tarp Philadelphia ir Bremen'o..... Reguliariski laivai, tarp Philadelphia ir Antwerp'o.....	39.00 39.00 39.00 39.00 33.00 33.00 33.00	84.00 84.00
White Star Linija. Expressiniai laivai, tarp New York'o ir Bremen'o..... Expressiniai laivai, tarp New York'o ir Hamburg'o..... Expressiniai laivai, tarp New York'o ir Antwerp'o..... Reguliariski laivai tarp New York'o ir Bremen'o..... Reguliariski laivai tarp New York'o ir Hamburg'o..... Reguliariski laivai tarp New York'o ir Antwerp'o..... Expressiniai laivai tarp Bostono ir Hamburg'o..... Expressiniai laivai tarp Bostono ir Antwerp'o.....	39.00 39.00 37.50 39.00 37.00 33.00 33.00 33.00	34.00 36.00
Canadian Pacific Linija Expres. laivai tarp Montreal ar Quebec ir Hamburg'o..... Expres. laivai tarp Montreal ar Quebec ir Bremen'o..... Expres. laivai tarp Montreal ar Quebec ir Antwerp'o..... Expres. laivai tarp Montreal ar Quebec ir Rotterdam'o..... Expres. laivai tarp Montreal ar Quebec ir Amsterdam'o.....	33.00 33.00 33.00 33.00 33.00	
Amerikos gelezinkelis. Tarp Chicago ir New York'o..... Tarp Chicago ir Montreal.....	16.00 16.00	15.00 13.50
Prusų gelezinkelis. Tarp Tilzes ir Bremen'o..... Tarp Tilzes ir Hamburg'o..... Tarp Tilzes, Rotterdam'o ir Amsterdam'o..... Tarp Tilzes ir Antwerp'o.....	5.15 4.80 6.80 6.80	5.14 4.80 6.60 6.80

Viršparodytos prekes yra tik per tandeni bei gelezinkeliu tiketu. Gelezinkeliu prekes zemiau.
Geriausia yra pirkti Szipkortes "Kataliko" redakcijoje, nes mes turim agenturas visu kompaniju, geriausia liniju ir visu laivu in Europa, iz Europos ir visas dalis svieto

Ant visu karu galima gauti transfer nuvažiuot pas

JOSEPH PHILLIPSON'S

DEPARTMENT STORE
HALSTED & 12th STREETS

Pigumai ant Petniczios tiketai

Royal Pirklystės Markės Su kiekvienu Pirkiniu : : :

Atkarpu Iszpardavimas.

Atkarpos abrusinio audeklo, visokios spalvos, mastas vertas 7^{4c} szitam iszpardavime mastas po... 4^{3c}

Atkarpos puikias Batistos, mastas vertas 15c szitam iszpardavime mastas po... 4^c

Flanelės atkarpos, visokios spalvos, mastas vertas 18c szitam iszpardavime mastas po... 4^{3c}

Gingham atkarpos visokios spalvos, mastas vertas 12^{4c} szitam iszpardavime mastas po... 5^{4c}

Flanelės atkarpos, visokios spalvos mastas vertas 12^{4c} szitam iszpardavime mastas po... 8^c

Akarpos puikias audeklo, mastas vertas 12^{4c} szitam iszpardavime mastas po... 8^{2c}

Atkarpos nebaltyto audeklo geriausio sorto, mastas vertas 7^{4c} szitam iszpardavime mastas po... 4^{2c}

Atkarpos abrusinio audeklo, visokios spalvos, mastas vertas 7^{4c} szitam iszpardavime mastas po... 4^{3c}

Atkarpos puikias perkelio dubelta-vido didumo, mastas vertas 8^{4c} szitam iszpardavime mastas po... 6^{4c}

Atkarpos Paris Mulls materijos, visokios spalvos, mastas vertas 25c szitam iszpardavime mastas po... 8^c

Atkarpos Flaneletes mastas vertas 15c szitam iszpardavime mastas po... 8^{4c}

Atkarpos melynios ir pilkos Indigo materijos, mastas vertas 7^{4c} szitam iszpardavime mastas po... 4^{4c}

Atkarpos puikios materijos tunkancijos ant jakucziu, mastas vertas 25c szitam iszpardavime mastas po... 7^{2c}

Materija ant dresiu ir Szilkas.

Atkarpos dvejosos Satinos, mastas vertas 18c ir 19c szitam iszpardavime mastas po... 8^{2c}

Turime 2000 mastu puikios vilnonės materijos kurios mastu szitam iszpardavime parduosim 19^c

Turime daugybę visokios szilkinės materijos visokios spalvos, labai geros ant visokių jakucziu ir kitokių daiktu mastas vertas pilnai 49c szitam iszpardavime mastu parduosim tiketai po... 29^c

PASARGA: Už korespondencijas ir apgarsinimus, "Kataliko" Redakcija neatsako.

Adresai vyriausybes

Liet. Teis. Dr. Stevo priegloba & Martino K. K. Pocius Prezidentas 944-33 St.
Vice prezidentas Pivras Andrejanukas 3250 Monrrett St.
Prot. Sekretorius Mart. Kadzlevskis 3244 So. Morgan St.
Fin. Sekr. Ant. Kasparavice 884-38 St.
Kaslecius S. A. Pilackas 188 W 18th St.
Retizierius Teatro M. Kadzlevskis 3244 So. Morgan St.

Draugiseziu reikalai.

Temykit Sanariai!

Lietuvos Teatralizkos Dr-stes po priegloba svz. Martino, kiekvienas sparsy privalote prubuti Nedelioje 8 d. Russejo (Sept.) 1907 2 valanda po pietu, į salę parap. Svz. Jurgio ant 38 ir Anburn Ave. Iz kur islesime pilname in corpore su zenklais Dr-stes ir baltona pirsimaitms pasitikti J. M. Ardyviku-pa J. Quigley. Uz neprisivimu bamsno \$1.00

Su godone
M. Z. Kadzlevskis Sekr. 3244 So. Morgan St.
P. S. Nepamirskite palimti savo kotelę nuo Sekretoriaus.

Susivienijusios Lietuvos Dr-stes nuo 18 ir Union gat. daro Pikniką Nedelioje 8 d. Rugsejo, 1907 m. Bergmans Darze, Riverside, Ill. Piknikas prasideda 9 val. isz rytu, izengza 25c. mergionms dykai. Uzprasome viasus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant musų Pikniko ir pasilinksminti sykiu su mumis. Bus puiki muzyke ir daug visokių zobov. Svečiai bus puikiai primami. Mel-dziame viasus atsilankyti, nes jau baigiantis vasarai, yra paskutinis Piknikas. Su godone
KOMITETAS.

Antas didelis Piknikas.

Parentas storone Dr-stes Svz. Mikolo Arle iz Kensingtono Ill. Nedelioj 8 d. Rugsejo (Sept.) 1907 m. Darze P. Karociko 123 str. Union ave. West Pullman Ill. Piknikas prasideda 19 val. isz rytu ir trunka iki vakarais izanga varam 25c. moterim ir mergionm dykai uzprasom viasus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant musų pikniko ir pasilinksminti pasukinti kartą sz metą nes bus puiki muzyka ir daugybę visokių zobov, svečiai bus puikiai primami ir meldziami viasus atsilankyti. Su godone,
KOMITETAS.

Parapija Svz. Juozapo So. Chicago renga Teatrą ir Baly, kuris atsibus Nedelioje 17 d. Lapkriczio 1907 m. Mel-dziame kitų Draugiseziu ir Klubu nedaryti tą dieną nei Baly nei Teatrą idant vieni kitiems neužkentki. Su godone
KOMITETAS.

Didelis Baly!

Parentas storone Dr-stes Teisybes Myltoju atibus Nedelioje, 8 d. Rugsejo 1907 m. Frelheit Turner Saleje 3217 So. Halsted St., netoli 34 gat. Baly prasideda 6 val. po piet. Uzprasome viasus lietuvius ir lietuvaites kaip senus taip ir jaunus kuokaitingiausiai atsilankyti, nes tai bus pirmutinis tokis puikus Baly, kur prie puikios muzykes galisim linksmait laiką praleisti, nes bus Orkestra iz puikiais Chicago Teatru "Auditorium" kuri grajis puikus szokius Tikletas 25c. ypatai. Su godone
KOMITETAS.

100 Tukstanczių

Gražiausių Popierų su gražiausiomis pavinczavontems su kvietkoms ir kon-vertais pardavinsime labai pigiai: Popieros drukuotos su kvietkoms. 1000 popierų su kopertais parduosime uz \$8.00

2000	"	"	15.00
3000	"	"	20.00
4000	"	"	25.00
5000	"	"	30.00

Popieros drukuotos be kvietky. 1000 popierų su kop. parduosime uz 6.00

2000	"	"	11.00
3000	"	"	15.00
4000	"	"	18.00
5000	"	"	20.00

Pasinaudokite iz tokios progos, nes tos popieros yra labai puikiai iszdrukotos ant geros popieros, zodziu sa kas geriausias popieros uz visus kitas popieras. Piginus suskite ant adr so

J. M. TANANEVICZE
3244 So. Morgan St. Chicago, Ill

PAJIESKOJIMAI.

Svarbus reikalas.

Mano pati Katarina Rimkine (po tevu Norbutaite) 29 d. Liepos (July) 1907, iszavejo į Chicago prie sesers, bet nesutaukes per ilgą laiką pargyduos namo pradėjau įsieskoti. Atzavevau į Chicago prie sesers, klausiu ar yra czia mano pati, ir sako kad jos suvisai cziaroni prie manęs nebuvo. Dabar nežinau ar ji gyva ar mirus, jeigu kas apie ją žinoti teikisites duocite žinią ant antrosio: Juozapas Rimkus, 1444 Wentworth Ave., Chicago Heights, Ill.

Pajieszkau savo vyro Jono Rieszkaus katras paeina gub. Kanno, pav. Szauliu, par. Lauki, dvaro Degucziu, jis patis arba kas apie jį žinoti meldziamie atsizaukti ant szito adrso: Zofia Rieszkiene 69 W. 14th Pl. Chicago, Ill.

Pajieszkau savo puabrolio Jono Zemaitcio paeina iz Lietuvos Kauno gab. Rosenau pav. Mankunu val. Wengeskio kaime, 16 metu kaip amerikoj pilnas gyveno Worcester Mass. dabar nežinau ar gyvas ar mirus turiu svarbu reikalą praszau atsizaukti ant adrso: Prasz. Zemaitis Beloit Wis. Box 532

ANT PARDAVIMO.

Ant pardavimo labai pigiai murinis namas ant Bridgeporto su buczerne ir groczerne, biezis nuo seniai iszdirtas. Priestais pardavimo-senatve lochnyko. Atsizaukite į "Kataliko" redakciją.

2 lotai.

Ant Auburn ave, prieszat pat Svz. Jurgio bažnycia, taigi labai gerai vietoj. Lotai yra 26 pėdu ploczio ir 126 pėdu ilgio su dviem eims. Gera progą kas nori pirkti sau lotą prie pat bažnycios. Atsizaukite ant: J. M. Tananevicze 3244 So. Morgan St.

Gera medine stuba ant keturių familiju, parduosiu pigiai, atnesa 31 dol. ant menesio atsizaukite ant antrosio: Joe Morkus, 3813 Emmertal Ave., Chicago, Ill.

Ant pardavimo puiki Groczerne ir buczerne ant Bridgeporto, biezis nuo seniai jau iszdirtas. Atsizaukite į "Kataliko" redakciją.

Geriausias kampas.

Ant Bridgeporto, taigi kerte Auburn ave, ir 33ies ul. 50X135 pėdu, tuojau prie Lietuvos Szv. Jurgio bažnycios ant musų pikniko ir pasilinksminti pasukinti kartą sz metą nes bus puiki muzyka ir daugybę visokių zobov, svečiai bus puikiai primami ir meldziami viasus atsilankyti. Su godone,
KOMITETAS.

Pigiai.

Labai geras kampinis lotas ant 33cno Pl. ir So. Morgan ul. Lotas yra 50 pėdu ploczio ir 130 pėdu ilgio, parduoda labai pigiai. Kreipkitės pas: J. M. Tananevicze 3244 So. Morgan St.

100 Tukstanczių

Gražiausių Popierų su gražiausiomis pavinczavontems su kvietkoms ir kon-vertais pardavinsime labai pigiai: Popieros drukuotos su kvietkoms. 1000 popierų su kopertais parduosime uz \$8.00

2000	"	"	15.00
3000	"	"	20.00
4000	"	"	25.00
5000	"	"	30.00

Popieros drukuotos be kvietky. 1000 popierų su kop. parduosime uz 6.00

2000	"	"	11.00
3000	"	"	15.00
4000	"	"	18.00
5000	"	"	20.00

Pasinaudokite iz tokios progos, nes tos popieros yra labai puikiai iszdrukotos ant geros popieros, zodziu sa kas geriausias popieros uz visus kitas popieras. Piginus suskite ant adr so

J. M. TANANEVICZE
3244 So. Morgan St. Chicago, Ill

Uzklausymas isaiskintas.

Tulas laikraštis uzklause savo skaitytoju, idant isaiskintu uzklausymą: "Kas yra pamatu laimės?" Tarpe simtu atskamų sekantis epilaikė vertę: "Cystumas, apsvarymas ir sveikata." Šicia isrodo kad uzklausymas yra isaiskintas, nes daugumas pripazino, kad tai ne yra musų galybe visada džiangtis sveikata, nes tie su tvirtu apsvarytumu žino kad Trinerio Amerikoniskas Elikisyras Karčiojo Vyno, jai-giu yra naudojamas į laiką, uzlaikys jus sveikata ir tvirtumą. Tie yra suvis mereikalingi vaistai visokių gydutyju, nes visis tuojaus pamato, kad nuo tų vaistu jų viduriai turi daugiau nukest, o po tam į trumpą laiką ir visas kunas nusilpsta. Uzlaikyti jusų gromulivamą ir podraug jusų visą sistemą geram padejime, negaliti rast geresnių vaistu per Trinerio Amerikoniską Elikisyrą Karčiojo Vyno. Su-drutina muskulius ir atnesa kuni didelę naudą. Naudokite visokiuos vidurių ligose, o matysit kad pagalbės. Galima gauti aptiekose arba pas Jos. Triner, 799 So. Ashland Av. Chicago, Ill.

Pirmos klias Saliuanas.

Uzlaiko szaltą alų, geriaues arjelkas, uzksandį ir gerus cigarus. Pakolevingiem atzavilavus iz kitų miestų nakvnyę dyką duoda. Neuzmirskite atsilankyt

JONAS MAZILIAUCKAS,
3256 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Apgarsinimas!

Gera progą pagerinimui buvio, arba pulengviniam gyvenimo. Jeigu kas nori lengviau biaznyje pragyventi, tegul nusiperka vieta su mano Buchernių su Groczernems, kurios randas: Lietuvių, lenkų, slavokų ir angliukų apgyventose vietose Philadelphiaje ir kituose miesteliuose, daru biezis nuo \$600.00 iki \$700.00 ant nedilios, parduoda del to, kad turiu 5 krautuveis, atnesu vienam dažiurėti, pertai noriu keles parduoti, ir kas kur norės pirkti, galės nebrangiai, biezini nuo seniai iszdirti ir geras lietuvis, darys puiki bizni. Musų krautuveis yra pripildytos vyraiansiais tavoriais ir tavoriai visi sviezii, tep, kad moterė atneza viska apturi kas reikalinga prie žmogaus gyvenimo. Žmogus dirbamams fabrike niekad nepalengvis savo gyvenimo, o turedamas bizni pats liuosias pragyvens ir kelias darbininkams apmokės geresnės algas kaip fabrike o pinigai ideti į bizni, atnesz 10sykiu didesni procentu, tik pabandykite o už keliolikos metų turisite keles buczernas su groczernems ir savo pigius. Dabar į rudeni yra geriausias laikas pirkti toki bizni ir jeigu kas nori, placiausias žinoti, atsizaukite, idedami uz 2c. marke del atsakymo, ir parasykite su kiek pinigų nori bizni pirkti, o kas kiekvienam duosiu malonų atsakymą, kokios prekes mano krautuvij. Adressas: Aleks. Joci, 1421 So. 2nd St. Philadelphia, Pa.

Uzklausymas isaiskintas.

Tulas laikraštis uzklause savo skaitytoju, idant isaiskintu uzklausymą: "Kas yra pamatu laimės?" Tarpe simtu atskamų sekantis epilaikė vertę: "Cystumas, apsvarymas ir sveikata." Šicia isrodo kad uzklausymas yra isaiskintas, nes daugumas pripazino, kad tai ne yra musų galybe visada džiangtis sveikata, nes tie su tvirtu apsvarytumu žino kad Trinerio Amerikoniskas Elikisyras Karčiojo Vyno, jai-giu yra naudojamas į laiką, uzlaikys jus sveikata ir tvirtumą. Tie yra suvis mereikalingi vaistai visokių gydutyju, nes visis tuojaus pamato, kad nuo tų vaistu jų viduriai turi daugiau nukest, o po tam į trumpą laiką ir visas kunas nusilpsta. Uzlaikyti jusų gromulivamą ir podraug jusų visą sistemą geram padejime, negaliti rast geresnių vaistu per Trinerio Amerikoniską Elikisyrą Karčiojo Vyno. Su-drutina muskulius ir atnesa kuni didelę naudą. Naudokite visokiuos vidurių ligose, o matysit kad pagalbės. Galima gauti aptiekose arba pas Jos. Triner, 799 So. Ashland Av. Chicago, Ill.

Persikelė ant Bridgeporto

Pažinstamas visiems lietuviams ant Bridgeporto ir apielinkėj musų dragas Antanas B. Szatukas, kuris laikė didele krautuve visokių vyriškiu tavoru po nr. 4537 So. Wood St. ant Town of Lakesio dienos persikelė į savo locną namą ant Bridgeporto po nr. 924-33 St. szalt lietuvizkos bažnycioje į buvusia "Lietuvos" redakcijoje visą Cziąn krautuve bus pripildinta visokiais vyriškais apdarelais ir kitokiais tavoriais; pardavinsiu uz nužemintas prekes ir stengisius visus perkancius kuogeriausiai užganedinti. Uzprasau viasus atsilankyti ir persikrinti, o az kiekvieną meliai primins ir patarnausiu.

A. B. SZATUKAS, 924 33rd St.

Senas kraujas gydutyjas

Dras P. G. Wiegner
isz miesto Rygos.
Atidare ofis ant aptiekos J. Leszczyns kio 3315 So. Morgan St. Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas.

IS KENOSHA, WIS.

Lenkiskai-Lietuviska APTIEKA.

Arbato skanis ir visus medikamentus atgaunu tiesiog is kraujas. Gaunama pas: JOS. C. BANASZYNSKI, 220 Milwaukee Ave. Kenosha, Wis. Tel. Main 3909.

William Schwemm
ADVOKATAS.
Room 20 Metropolitan Bloch Sziaur vak. kerte Randolph ir La Sale Vakarinis ofisas. Tel. Yards 484. 3650 So. Halsted St. Chicago, Ill. Examinuoją Abstrictus ir taip toliau.

Pasarga Emigrantams.

Kiekvienas emigrantas pribuves į New Yorką turi turėti pinigų ir neturės kam pasiusti jam reikalaujamą sumą, tai to neleis į Ameriką. Tenikit ant to labai gerai, nes nauja prova apie tai iszejo

Atsiszaukimas!

Chicago Muzikantų Susiv. Klubas atsiszaukia į visas Chicago Draugystes, jog yra lietuvizkas Klubas, nes kaip gir-dyjoje, kad steinanti menses ant apvaiszciojimo ty. 8 d. Sept. yra pasamdytas nekokaizydiskas benas, kuris eis pasitikti Arcykykupa, o lietuvizkas benas pasilieka užpakaly. 8 d. Sept. 3 benai iszvaiztuojia iz musų Klubo grajiti kaip tai: vienas i W. Pullman, antras i Riveriside, Ill. o trecias ant apvaiszciojimo, ir reikale dar galime tris benas pastatyti.

Reikale atsizaukit pas: J. VALENTA-NAVICZIU, T. MACEVICZE, J. BAGDONA, A. MASLA arba pas J. BRUOZI, 623 So. Union St. kurie intaisys beną ant kleivienu paretalavimo, ir tai benas su-side vien tik iz lietuvizku muzikantų.

Su godone
E. BAKSZEVICZ 3343 So. Morgan St.

Klubo Muzikantai.

Notary Public, Real Estate ir Insurance.

Examnavoju Abstrictus, ir atlieku kitus visus reikalus Notarizno pigiai ir atsakančiai. Visą savo darbą garantuoju. Elkiti pas lietuvi o ne pas sveitimauti.

917-33rd St. Tel. Yards 7634.

Revolicijos Paveiklas

"Prie Linosybes", didelis paveiklas, 23 ir 28 coliu, perstato atsilikimą Lietuvoje 1905 m., kaip revolicionieriai drasko maskoliszką kancelarija. Labai dailus paveiklas pilnuose dažuos, su daluojancais laukais ir melynų daugum ir t. t. Tokio lietuvizkos paveiklo da nekur nėra. Reikaligti agentai. Pirkite. Adresuokitės: Lithuanian Art Association Bx. 133, Shenandoah, Pa.

DR. J. KULIS,

LETOVIU
...CHIRURGAS IR GYDOTOJAS...
Gydo visokias ligas moteri, vaikų ir vyrų. Turi geras praktikas ir gydo pasakmingai visokias limpancijas, usienkos ir paslaptingas ligas.
3255 S. Halsted St. Chicago.

Mare Laukiene

Atsakanti Akuserka
3246 S. Halsted St. CHICAGO, ILL.
Telephone Yards 7696

Duoda visokia poia ir geriausia pagalba moterims su ligose. Pasakmingai atlieka darbu prie gimdyimo ir daziori atsakančiai po gimdyimo. Podraug prasenu, kad dabartinis mano ofisas rindasi Ozerovskio namo 3246 So. Halsted St. ant 3-ciu lubu.

K. S. Jokubaitis

3240 So. Morgan, Chicago.

SUPERB IN QUALITY FINISH AND OPERATION

HEAVY AND DURABLE EVERY RANGE WARRANTED

Senuose rakandų (Furniture) krautuve. Parduodu geriausias Universal pečius, kuriuos gvarantuojau ir taisytu senus pečius. Teipgi uzlaikau visokius dalykus del familiju, Lempas, stalus, klajokles, sudynus, ir visokius kukninius dalykus Praszau atsilankyti.

Notary Public, Real Estate ir Insurance.

Examnavoju Abstrictus, ir atlieku kitus visus reikalus Notarizno pigiai ir atsakančiai. Visą savo darbą garantuoju. Elkiti pas lietuvi o ne pas sveitimauti.

917-33rd St. Tel. Yards 7634.

Revolicijos Paveiklas

"Prie Linosybes", didelis paveiklas, 23 ir 28 coliu, perstato atsilikimą Lietuvoje 1905 m., kaip revolicionieriai drasko maskoliszką kancelarija. Labai dailus paveiklas pilnuose dažuos, su daluojancais laukais ir melynų daugum ir t. t. Tokio lietuvizkos paveiklo da nekur nėra. Reikaligti agentai. Pirkite. Adresuokitės: Lithuanian Art Association Bx. 133, Shenandoah, Pa.

DR. J. KULIS,

LETOVIU
...CHIRURGAS IR GYDOTOJAS...
Gydo visokias ligas moteri, vaikų ir vyrų. Turi geras praktikas ir gydo pasakmingai visokias limpancijas, usienkos ir paslaptingas ligas.
3255 S. Halsted St. Chicago.

Mare Laukiene

Atsakanti Akuserka
3246 S. Halsted St. CHICAGO, ILL.
Telephone Yards 7696

Duoda visokia poia ir geriausia pagalba moterims su ligose. Pasakmingai atlieka darbu prie gimdyimo ir daziori atsakančiai po gimdyimo. Podraug prasenu, kad dabartinis mano ofisas rindasi Ozerovskio namo 3246 So. Halsted St. ant 3-ciu lubu.

NUTAUC IR BORTKEVICZ,

1805 W. 47-TH ST.

Godotini Tautieciai nepamirskite rukyti Cigarus iz geriausias lietuvizkos fabrikes po vardu Sakalas. Cigaru dirbuve "The Falcon Cigar Manufacturers."

Jonas M. Tananevicze,

Agentas dviuju didziausiu ir geriausiu "Fire Insurance" kompaniju ty "Continental ir Royal Fire Insurance Co."

Noredami insekurovoti savo locnasti atelkit pas JONA M. TANANEVICZE, 3244 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.

Pranesame visiems lietuviams ant Bridgeporto ir apielinkėj kad musų ofise randasi ofisas dviuju gerų Insurance kompaniju "Continental ir Royal Insurance Co."

H. Brozovskis ir L. Marver

BUFFETAS.

Pardavejai vino, butelino alaus ir kitokių perymu. Parduoda gerymus uz labai pigę kainą del veseliju ir partiju. Taipgi turi puikių Salę, kurę duoda uz dyką del veseliju, partiju ir szokiu.

183 W. 14th St. Kerte Jefferson St.

Tai rois alutis Chicago, Heights pas LEONA VAITKEVICZIU.

Ogi vireli alus labai skanus, milziniški stiklai. O ir žmogus doras, visame geras. Vsi pas jį eikt, niekad neaplenkit Jai-gu katrie netikite, tai nusiduokite ant 1444 wentworth ave., Chicago Heights, Ill. Teipogi vienatinis Notary Public, Chicago, Heights, Ill. Su visokiais reikalais kreipkitės prie jo, o jis jums padarys kuogeriausiai.

Tel. 138 Chicago, Heights

Aptieka dėl visu žmonių.

C. H. Arens

APIEKORIUS
3400 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Caytos gydoles ir kitoki pastirkime. Receptus iszpildo saugiai kožna valanda

"Kataliko" Spaustuve

Spauzdina knygas, Konstitucijas, Uzkvietimus ant veseliju ir visokius apgarsinimus. Turi savo locnas druka-vojamias maszinas, per ka darba atlieka greitai, puikiai ir pigiai. Teipogi siunczia pinigus į visas dalis svieto ir parduoda szipkortes ant visu liniju.

J. M. TANANEVICZE,

3244 So. Morgan St. - Chicago, Ill.